

DTB ve CPME'den dünya hükümetlerine çağrı

Dünya Tabipler Birliği (DTB) ve Avrupa Hekimler Daimi Komitesi (CPME), tüm dünya hükümetlerini 2016-2018 dönemi TTB Merkez Konseyi üyelerine "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın açıklaması dolayısıyla verilen hapis cezalarını kınamaya çağırdı. **14**



TTB 70. Büyük Kongresi 22 Haziran'da

Dayanışmamız gücümüzdür

"22 Haziran, Cumartesi günü 70. Büyük Kongremizi gerçekleştireceğiz. Arzumuz, bir kez daha hep birlikte olabilmek. Gönül isterdi ki bu buluşma, kutlamalar için gerçekleşebilirdi. Maalesef değil." **5**



Tıp Dünyası

www.ttb.org.tr

"örgütlü emek, sağlıklı toplum"

Sayı: 244 Mayıs 2019

TTB Merkez Konseyi üyelerinin yargılandığı davada gerekçeli karar açıklandı:

Suçunuz yok; etkiniz büyük!



2016-2018 TTB Merkez Konseyi üyelerinin "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklama dolayısıyla yargılandığı davada, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi utanç verici bir karara imza attı. Mahkeme, TTB Merkez Konseyi üyelerine 39 aya varan sürelerle hapis cezası verdi. Mahkemenin gerekçeli kararında, "Evet, 'savaş bir halk sağlığı sorunudur' demek suç oluşturmaz. Ancak sizin toplum üzerindeki etkiniz geniş" denildi. **11**

Tabip odalarından destek...
42 tabip odasından ortak gazete ilanı **12**

İTO'dan basın açıklaması:
Hiçbir mahkeme kararı savaşın halk sağlığı sorunu olduğu gerçeğini değiştiremez! **13**

TTB Yüksek Onur Kurulu:
TTB Merkez Konseyi üyeleri onurumuzdur! **14**



Gündem...

Hekimlik Andından İyi Hekimlik Değerlerine...

Prof. Dr. Sinan Adıyaman'ın yazısı sayfa 3'te

Aşı neden tartışılıyor?

Bundan 20 yıl önce kimsenin gündeminde olmayan aşı tartışması, bugün bilimsel verilerin aksi yönünde çığ gibi büyüyor. Tıp Dünyası olarak aşı/bağışıklama konusunu farklı boyutlarıyla ele aldık. **7-8-9-10**



Sağlıkta şiddette yeni aşama!

Hasta yakını tarafından tehditlere maruz kaldığı bildirilen İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Selami Çağatay Ünal'ın üniversitedeki odası kundaklandı. **15**

Sağlıkta şiddete sessiz kalma! **16**

TTB'den Elazığ Şehir Hastanesi raporu

TTB Şehir Hastaneleri İzleme Grubu Elazığ Şehir Hastanesi'nde incelemelerde bulundu. Sağlık Bakanlığı yerine hastaneyi yapan şirketin sözüünün geçtiği hastanede, hekimler ve sağlık çalışanları sorunları iletecek muhatap bulamıyor. **6**

Yeni bir suç, suçlu ve infaz süreci yaşanıyor

TTB tarafından düzenlenen "Cezaevi, Açlık Grevi-İzolasyon ve Hekimlik Sempozyumu"nda, bugün Türkiye'nin mahpus sayısındaki yüzde 370'lik artış oranıyla dünyada 8, Avrupa'da ise 1. ülke durumunda olduğuna dikkat çekildi. **4**

Sağlık Bakanlığı'na icap nöbeti çağrısı

TTB Merkez Konseyi, icap nöbeti uygulamasının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesini istendi. **2**

Toplum ve Hekim'den yeni sayı **2**

Açlık grevleri sonrası özenli tıbbi yaklaşım yasal ve etik zorunluluktur **4**

Sağlık çalışanları çocuğun cinsel istismarını bildirmelidir **5**

Dr. Kamil Furtun anıldı **15**

Göçün Sağlık Boyutu ve Göçmenlerin Sağlığı Kursu **15**

TTB'den Sağlık Bakanlığı'na icap nöbeti çağrısı



Tıp Dünyası HABER MERKEZİ

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi, Türkiye'de icap nöbeti uygulamasının haftanın 7 günü 24 saate varan sürelerde çalışmayı dayatma noktasına geldiğine dikkat çekerek, hekimlerin mevzuattaki koşullar bulunmadan, altyapı ve kadro koşulları sağlanmaksızın sürekli icap nöbetine zor-

lanmasının çalışma hakkı ihlali olduğunu bildirdi.

TTB Merkez Konseyi'nden Sağlık Bakanlığı'na konuyla ilgili olarak gönderilen yazıda, branşında tek olan hekime sürekli icap nöbeti tutturulamayacağına dair Danıştay kararı, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun icap nöbetinin hukuka aykırılığına yönelik değerlendirmesi ve uluslararası sözleşmeler ha-

tırlatılarak, icap nöbeti uygulamasının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi istendi. Yazıda, hekimlerin sürekli olarak icap nöbetine zorlanmasının vatandaşların sağlık haklarının da ihlaline neden olacak bir uygulama olduğu belirtilirken, icap nöbeti uygulamasının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesini istendi.

Toplum ve Hekim'den yeni sayı

Tıp Dünyası ANKARA

TTB yayınlarından Toplum ve Hekim Dergisi'nin yeni sayısı yayımlandı.

2019 yılının ikinci sayısı olan bu sayıda önceki sayıda yayımına başlanan "Mesleki Bağımsızlık ve Meslek Örgütünün Özerkliği" başlıklı dosyanın devam yazıları, "Toplum ve Hekim 40 Yıl Etkinlikleri Süreli Yayıncılık: Neden? Nasıl?" başlıklı panelde sunulan bildirimler, 25-26 Ekim 2018 tarihlerinde Astana'da gerçekleştirilen Temel Sağlık Hizmetleri Dünya Konferansı sonunda yayımlanan Bildiri'nin çeviri metni ve Özel Sağlık Sektöründe Çalışma ve Ücretlendirme Biçimleri başlıklı TTB Raporu yer alıyor.

"Mesleki Bağımsızlık ve Meslek Örgütünün Özerkliği" dosyası kapsamında yer alan yazılar arasında, 19 Mart 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen ve Dünya Tabipleri Birliği Genel Sekreteri Dr. Otmar Kloiber, CPME önceki dönem Başkanı Dr. Jacques de Haller ve eski TTB Başkanlarından Dr. Özdemir Aktan'ın katıldığı "Mesleki Bağımsızlık ve Barış Savunusu" başlıklı panelin bant çözümlemeleri de bulunmaktadır.

Toplum ve Hekimin bu yeni sayısındaki yazıların özetlerine ve abonelik bilgilerine

Toplum ve Hekim web sayfasından ulaşılabilir (<http://www.ttb.org.tr/thnew/>).



Eşitlik, özgürlük, barış, demokrasi ve iyi hekimlik için 1 Mayıs'ta alanlardaydık

Tıp Dünyası HABER MERKEZİ

1 Mayıs Türkiye'nin her yerinde coşkuyla kutlanırken, tabip odalarının öncülüğünde hekimler de eşitlik, özgürlük, barış, demokrasi ve iyi hekimlik için alanlardaydı. Türkiye'nin her yerinde gerçekleştirilen 1 Mayıs kutlamalarına, hekimler de coşkulu ve kitlesel katılım gösterdi.

İstanbul'da Bakırköy Meydanı'nda gerçekleştirilen 1 Mayıs kutlamalarına binlerce kişi katıldı. Yürüyüş kortejlerinin alanında toplanmasının ardından konuşmalara geçildi. Mitingin çağrıcısı örgütler adına konuşmaları DİSK Başkanı Dr. Arzu Çerkezoğlu, KESK Eş Başkanı Aysun Gezen, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman gerçekleştirdi. Konuşmalarda, işçi sınıfının gücüne ve emekçilerin birlikteliğinin önemine dikkat çekildi.

Prof. Dr. Sinan Adıyaman burada yaptığı konuşmada, örgütlü bir toplumun sağlıklı olmanın da ön şartı olduğunu söyledi. Örgütlenmeyen, haklarını örgütlü ve kararlı biçimde savunamayan, emeğini bir güç haline getiremeyen toplumların sağlığından da söz etmenin mümkün olmadığını vurgulayan Adıyaman, "Her hakkımız için o l d u ğ u gibi, sağlık hakkını talep ederken de müşteri ol-

madığımızı, vatandaşlar olarak sağlığa eşit, nitelikli, ücretsiz olarak ulaşabilme hakkına sahip olduğumuzu bilmemiz gerekiyor" diye konuştu.

Bugün, tüm dünyada doğayı ve kentleri tahrip eden; küresel ısınmaya tedbir almayan; nükleer santrallerle övünen, esnek, güvencesiz kölece çalıştırmayı, işçi cinayetlerini, meslek hastalıklarını dert edinmeyen; rekabeti, hırsı, erkek egemen iktidar anlayışını kutsayan; hukuku hukuksuzluğa çevirerek en temel hakların bile kullanılmasını engelleyen; vatandaşları müşteri haline getiren neoliberal politikaların ölümcül sonuçlarının yaşandığına dikkat çekerek, sözlerini şöyle tamamladı:

"Sorunu biliyorsak, teşhisi koyabiliyorsak, etkeni, mikrobu saptayabiliyorsak çok iyi biliriz ki, çaresi var. Çözümü var. Reçetesi var. Kapitalizmin rekabetine karşı dayanışmayı, bölme ve parçalama girişimlerine karşı birliği ve emeğimiz başta olmak üzere hayatımızın bütününe sömüren sisteme karşı örgütlü mücadeleyi başarmak zorundayız. Hepinizi hekimliğin ve iradenin iyimserliği ile Türk Tabipleri Birliği adına selamlıyor, ölümün bile adil olmadığı bir dünya da yaşamı adil kılmaya mücadelesinde omuz omuza birlikte mücadeleye davet ediyorum."



Tıp Dünyası Dergisi

Şahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Türk Tabipleri Birliği adına
Prof. Dr. Sinan Adıyaman
Genel Yayın Yönetmeni:
Mutlu Sereli Kaan

Katkıda bulunanlar:

Dr. Eriş Bilaloğlu, Av. Özgür Erbaş,
Dr. Deniz Erdoğan, Dr. Selma Güngör,
Jülide Kaya, Dr. Yaşar Ulutaş,
Dr. Cavit Işık Yavuz, Dr. Bülent Nazım
Yılmaz

Yayımlayan: Türk Tabipleri Birliği
Yayın İdare Merkezi: GMK Bulvarı,
Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 Kat: 4
Maltepe/Ankara Tel: (0312) 231 31 79 (pbx)
Faks: (0312) 231 19 52 - 53
Yayın Türü: Yerel, süreli

Yıl: 28 Sayı: 244
tipdunyasi@ttb.org.tr
http://www.ttb.org.tr
Tıp Dünyası Dergisi, Türk Tabipleri
Birliği tarafından ayda bir yayımlanır.
Ücretsizdir. 8.800 adet basılmıştır.

Hesap Numarası: Türkiye Vakıflar Bankası Maltepe Şubesi
Hesap No: 00158007281178784

Baskı Öncesi Hazırlık: GEO Tanıtım ve Reklam Hizmetleri
Turgut Reis Cad. 47/6 Tandoğan Ankara
Tel: 0532 664 0898 geotanim@gmail.com

Basım yeri ve tarihi: İhlas Gazetecilik AŞ. Saracalar Mahallesi
57. Sokak No: 21/A Akyurt Ankara Tel: 353 29 61 / 10 Haziran 2019

Gündem...

Hekimlik Andından İyi Hekimlik Değerlerine...

Tek amacı yaşam ve yaşatmak olan biz hekimler ağacımıza, toprağımıza, havamıza, ormanlarımıza, kentimize ve halkın sağlığına sahip çıkmaya binlerce yıldır olduğu gibi devam edeceğiz.

Değerli meslektaşlarım,

Türk Tabipleri Birliği'nin geçtiğimiz yıl belirttiği savaşın halk sağlığı açısından önemli bir tehdit olduğu değerlendirildi. Dünya Tabipleri Birliği'nin Silahlı Çatışmalarla ilgili açıklamasında da net bir biçimde vurgulanmaktadır. Hekimler sağlıkla ilgili konularda hastalara ve topluma karşı sorumludur ve bu konuları özgürce ifade edebilmelidir. Tıp mesleği bağımsız olmalı ve kendi kendini yönetmelidir. Bu husus hangi nedenle olursa olsun güvence altına alınmadıkça halkın sağlığı ve toplumun ilkeleri tehdit altına girer. Bu, binlerce yıldır böyledir ve kimse tıp mesleğinin karşı durmasına neden olmadan bu ilkelere karşı çıkamaz.

Türk Tabipleri Birliği tarihindeki en önemli dönemeçlerden birini yaşıyor. 1980 darbesinden sonra Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi idam cezasına karşı çıktığı için yargılanmış ve beraat etmişti. Daha sonra Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nin açlık grevleri döneminde yargılanmasına tanık olduk. Ama ilk kez Türk Tabipleri Birliği'nin kalbine bir polis baskını yaşandı, binamız didik didik arandı ve seçilmiş on bir yöneticimiz gözaltına alındılar.

Türk Tabipleri Birliği hekimlerin yalnızca hastalarına karşı değil, topluma karşı yükümlülüklerinin de her zaman farkında olmuş, geçmişte de bu konuda üzerine düşen her tür sorumluluğu yerine getirmiştir.

Tıbbın ve sağlık hizmetlerinin nihai amacının insanlığa hizmet etmek olduğu konusunda sanırım hepimiz hemfikirizdir. Ve bu bizim meslek etiğimizin, benimsediğimiz uluslararası düzenlemelerin, örgütsel çalışmalarımızın, dünyadaki diğer ulusal tabip birliklerinin, bölgesel hekimlik ve sağlık kuruluşlarının ve Dünya Tabipler Birliği'nin ilkeleri doğrultusunda ve yaptıklarının bir parçasıdır.

Hepimiz doktorlar olarak hastalıkların tanısı, iyileştirilmesi, tedavisi, acıların hafifletilmesi ve hastalara huzur verilmesi için gereken koşulları yaratmak ve sürdürmek için çalışıyor ve bunun

için mücadele veriyoruz. Benzer biçimde, sağlığın korunmasını ve geliştirilmesini de bir yükümlülük sayıyoruz.

Bugün size sunduğum görüşlerin çoğu Dünya Tabipler Birliği politikalarında, örneğin Seul Bildirgesi'nde, mesleki özerklik ile ilgili Madrid Bildirgesi'nde belirlenen görüşlerdir.

Ayrıca biliyoruz ki içinde bulunulan koşullar toplumun ve hastalarımızın sağlığı açısından belirleyici önemdedir. Sağlığın sosyal belirleyicilerinden söz ediyoruz ki bunlar hastalarımız açısından büyük önem taşır ve savaş riski de bunlar arasında yer alır. Bu, bireysel çalışmalarda olduğu kadar halk sağlığı çalışmalarında da önemlidir. Bu sorumluluğu üstlenmemiz, korunma hakkında, halkı nasıl sağlıklı tutabileceğimiz hakkında da konuşmamız gerekir. Dolayısıyla, mesleki ve klinik bağımsızlık nitelikli sağlık hizmetlerinin temel bileşenlerini oluşturur. Hasta-hekim ilişkisi de bu bakımın, sağlanması gereken niteliğinin bir parçasıdır. O halde mesleki özerklik ve klinik bağımsızlık profesyonelliğin temel öğeleridir. Şimdi, mesleki özerklik, tanrının bize sunduğu bir lütuf ve imtiyaz değil, bir çalışma hakkıdır.

İnsanları cinsiyeti, ulusu, siyasal düşünceleri, dinleri veya cinsel yönelimleri gibi nedenlerle dışlayamayız ve reddedemeyiz. Sağlık hizmetlerinin ve tıbbi bakımın yalnızca iktidarla, hükümetle aynı doğrultuda olanlarla sınırlanması tamamen etik dışıdır. Doktorlar bu tür pratikler, hatta tutumlarla kendilerini suçlu duruma düşürmemelidir.

Dünya Tabipler Birliği'nin Altmışıncı Genel Kurulu'nda Uruguay'da kabul edilen bu metinde ulusal tabip birlikleri tarif ediliyor:

“Ulusal tabip birlikleri ülkelerinde hekimlerin temsilcisi olarak hareket etmek, kimi durumlarda bir sendika veya düzenleyici organ, ancak aynı zamanda bir meslek kuruluşu olarak hekimler adına diğer taraflarla görüşmeler yapmak üzere kurulan, halk sağlığı ve refahıyla ilgili tıp doktorlarının uzmanlık birikimini temsil eden kurumlardır.”

Bu görevimizden şüpheniz yok herhalde, değil mi? Aynen şöyle devam ediyor:

“Bu kuruluşlar genellikle halk sağlığı alanında olmak üzere üyeleri adına kampanyalar başlatabilirler veya tanıtım, savunma çalışmaları yürütebilirler. Bu sözü edilen çalışmalar bunları muhalif politika olarak gören hükümetler tarafından her zaman hoş karşılanmayabilir.”

Devamı da var:

“Dünya Tabipler Birliği bu tür tanıtım çalışmaları nedeniyle kimi hükümetlerin, kendilerinin belirledikleri temsilcileri yetkili organlara atayarak hekim kuruluşlarını susturmaya, verilecek mesajları verilecek mesajların kendilerinin hoş görebilecekleri mesajlara dönüştürmeye teşebbüs ettiklerinin farkındadır.

WMA bu amaca yönelik girişimleri kınar ve ülkelerdeki hekim kuruluşlarının bağımsız işlevlerine hiçbir hükümet müdahalesi olmamasını talep eder. WMA, hükümetleri, kendi ulusal hekim kuruluşlarının çalışmalarının ardındaki gerekçeleri daha iyi kavramaya, tıbbi kanıtları dikkate almaya ve halkın sağlık ve refahını geliştirmeye yönelik çabalarda hekimlerle birlikte çalışmaya davet eder.”

Etik ilkelerimizden biri, hastalarımızın, başka bir deyişle toplumun sağlığını geliştirmek ve savunmaktır. “Halk Sağlığının” bir tanımı da budur ve hiç kuşkusuz temel önemdedir; çünkü yaraları ve hastalıkları tedavi etmek bir yanda dururken bu gibi durumların baştan önlenmesi hangi kademede olursa olsun elbette çok daha iyisidir.

Türk Tabipleri Birliği'nin belirttiği gibi savaş halk sağlığına yönelik önemli bir tehdittir. Savaş, öldürür, tahrip eder, yoksullaştırır. Dünya Tabipler Birliğinin Silahlı Çatışmalarla İlgili Açıklamasında net olarak belirtildiği gibi:

“Hekimler, silahlı çatışmaların başlatılması ya da sürdürülmesiyle ilgili kararlarında; siyasetçilerin, hükümetlerin ve güç sahibi başka kesimlerin, bu kararların sağlık dâhil çeşitli alanlarda yol açabileceği sonuçların farkında olmaları için çalışmalıdır. Savaş, kişilerin ve geniş toplum kesimlerinin sağlığına zarar verdiği gibi, sağlık tesisleri, konut, temiz su ve sanitasyon şebekeleri dâhil altyapı tesislerini de yıkıma uğratar. Savaş, bunların yanı sıra çevresel bozul-



Prof. Dr. Sinan Adıyaman
TTB Merkez Konseyi Başkanı

maya da yol açar. Kritik önem taşıyan altyapının bu şekilde tahribi sağlıkla ilgili olumsuz sonuçları da beraberinde getirir.”

Bu açıklamanın da netleştirdiği gibi Türk Tabipleri Birliği'nin savaşa ve barışa ilişkin açıklaması tıp mesleğinin evrensel ilkeleriyle tam bir uyum içindedir. Dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar, bu tür gerçekleri teyit etmek hekim kuruluşlarının görevidir.

Savunduğumuz ve iyi bir hekimlik için ihtiyacımız olan etik ilkelerimizden bir başkası da hastalarımıza, dolayısıyla topluma nasıl yaklaşacağımız, kendileri açısından tıbben neyin doğru ve yerinde olacağına karar verme özgürlüğümüzdür. Bizler konuşmakta, gereksinimi olanları tedavi etmekte, tedaviyi hastalarımızın ve bizim uygun gördüğümüz biçimde düzenlemekte, toplumun sağlığını geliştirecek değişiklikleri teşvik etmek ve desteklemekte özgür olmalıyız.

Tıp mesleği bağımsız ve özyönetime sahip olmalıdır; tıp insanlarla ilişki, karşılıklı güven ve bağımsızlık işidir. Bunlar, hangi nedenle olursa olsun güvence altına alınmadığında insanların sağlığı, aldıkları hizmetin kalitesi ve toplum ilkeleri de tehdit altında demektir. Bu, yüzyıllardır, hatta bin yıllardır ortada olan bir gerçektir ve tıp mesleğinin kararlı muhalefetine yol açmaksızın kimsenin bu ilkelere karşı durmasına izin verilemez.

Türk Tabipleri Birliği'nin daha önce olduğu gibi haklılığı ortaya çıkacaktır. Türk Tabipleri Birliği'nin analizleri, öngörütleri her zaman doğru çıkmıştır. Burada da zaten tartışacak bir nokta yoktur.

Ant içtik. Vicdan, iyi hekimlik değerleri dedik. Tehdit ediliyor bile olsak, tıbbi bilgimizi insan haklarını çiğnemek için kullanmayacağımıza yemin ettik.

Tüm meslektaşlarımızı sağlık için barış, eşitlik, özgürlük ve adalet şiarıyla; Hekimlik Andını yine hep beraber okumak üzere 22 Haziran 2019 günü Ankara'da yapılacak olan TTB'nin 70. Kongresi'ne davet ediyorum.

Saygılarımla.

Açlık grevlerinin sonlandırılması...

Özenli tıbbi yaklaşım yasal ve etik zorunluluktur

TTB ve SES, Türkiye’de 90 cezaevinde 6 aya varan sürelerle devam etmekte olan açlık grevlerinin sona erdiğinin kamuoyuna yansımalarının ardından, yeniden beslenme sürecine geçişin hukuka ve etik ilkelere uygun olarak yürütülmesi gerektiğini hatırlattı.

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES), açlık grevlerinin sonlandırılması ve yeniden beslenme sürecine geçiş sürecinin tıbbi olarak multi-disipliner yaklaşımla yönetilmesi gerektiğini belirterek, Sağlık ve Adalet Bakanlıklarını hukuka ve etik ilkelere uygun dav-

ranmaya çağırdı.

TTB ve SES tarafından 28 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenen ortak basın toplantısında, birçok cezaevinde açlık grevini sonlandıran mahpusların hastaneye götürülmedikleri, götürülmelelerinde zorluk çıkarıldığı, hastane yatışlarının hiç yapılmadığı, kısa süre içerisinde cezaevlerine geri götürüldükleri ya da hastanelerde kelepçeli muayenenin dayatıldığı

yönünde bilgilerin kamuoyuna yansıtılmasına dikkat çekildi.

Türkiye’de daha önce defalarca yaşanan açlık grevleri deneyimlerinden süzülerek oluşturulmuş tedavi ve beslenme algoritmasının bazı cezaevlerinde ve hastanelerde kısmen uygulandığı, bazılarında ise hiç uygulanmadığına yönelik bilgilerin yansıtılmasına yer verilen açıklamada, açlık grevini sonlandırmış

olan mahpusların en kısa zamanda ve en uygun koşullarda hastanelere ulaştırılmalarının sağlanmasının yasal ve etik zorunluluk olduğu anımsatıldı.

Açlık grevi yapan kişilerin, uzun süreli açlığa maruz kalmış “hastalar” olarak değerlendirilmesi, mutlaka tıbbi kontrolden geçirilmesi, ilgili uzman hekimler tarafından ayrıntılı muayeneleri yapılması ve tetkik edil-

mesi gerektiği vurgulandı. Bu süreçteki tüm tıbbi tedavi ve girişimleri yapmanın hekim ve sağlık çalışanlarının sorumluluğunda olduğuna yer verilen açıklamada, cezaevlerinde görev yapan hekim ve sağlık çalışanlarından ise kendilerini etik ve hukuki açılarından güç durumda bırakacak yaklaşımlardan kaçınmaları ve evrensel etik ilkelere uygun davranmaları istendi.

Yeni bir suç, suçlu ve infaz süreci yaşanıyor

TTB tarafından düzenlenen “Cezaevi, Açlık Grevi-İzolasyon ve Hekimlik Sempozyumu”nda, bugün Türkiye’nin mahpus sayısındaki yüzde 370’lik artış oranıyla dünyada 8, Avrupa’da ise 1. ülke durumunda olduğuna dikkat çekilerek, 13 yılda ortaya çıkan bu artışın yeni bir suç, suçlu ve infaz sürecinin göstergelerinden biri olduğu kaydedildi.

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği’nce (TTB) düzenlenen “Cezaevi, Açlık Grevi-İzolasyon Sempozyumu”, 5 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirildi. TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman’ın açılış konuşmasını yaptığı ve iki oturum olarak düzenlenen sempozyumda, birinci oturumda “Hukuki, Felsefi, Etik Boyutlarıyla Cezaevi Gerçeği”, ikinci oturumda ise “Açlık Grevleri-İzolasyon ve Hekimlik Tutumu” ele alındı.

Açılış konuşmasını TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman’ın yaptığı sempozyumun birinci oturumuna, Prof. Dr. Ferda Keskin, Prof. Dr. İbrahim Kabaoğlu, Berivan Korkut konuşmacı olarak katılırken, ikinci oturumda Dr. Zeki Gül, Doç. Dr. Altan Eşsizoglu ve Dr. İncilay Erdoğan sunumlar yaptılar. Suç, cezalandırma, cezaevlerinde mahpusların durumu, izolasyon, izolasyonun sağlığa etkileri, mahpusların yaşadıkları izolasyon ve açlık grevlerinin çok yönlü olarak ele alındığı sempozyumun sonuçları raporlaştırılarak kamuoyu ile paylaşıldı. Raporda öne çıkan tespitler şöyle:

- Günümüzde hapisaneler adeta suç ve suçlu üreten bir mekanizmaya dönüşmüştür. Masum olarak hapishaneye giren bir kişi suça eğilimli kişi olarak



ceza evinden çıkar.

- Toplum açısından iktisadi de olmayan hapishanelerin artan inşası ve hapsedme burjuvazi ve siyasal iktidar açısından asıl olarak topluma uygulanacak disiplin mekanizmalarını geliştirmek üzere kullanılmaktadır. Hapishane ile bedene ruha ve yaşama müdahale edilir. Burada elde edilen sonuçlar topluma uygulanır. Cezaevlerinde uygulanan hukuk ihlalleri, ayrımcılık örnekleri bir süre sonra topluma uygulanmaya başlar.

- Türkiye’de suç sayısı artmamasına rağmen mahpus sayısı artmıştır. Bunun temel nedeni ceza infazının bir parçası haline getirilen “disiplin cezaları” aracılığıyla mahpusların dışarı çıkamamasıdır.

- Türkiye’de 13 yılda mahpus sayısı 50 binlerden 260 binlere çıkarak çok artmıştır. Türkiye, en yüksek mahpus nüfusuna sahip dünyada 8, Avrupa’da

2. ülke durumundadır. Türkiye mahpus sayısındaki % 370 artış oranıyla dünyada 8, Avrupa’da 1. ülkedir. 13 yılda ortaya çıkan bu artış yeni bir suç, suçlu ve infaz süreci göstergelerindedir.

- Şehirlerde ve ilçelerde bulunan cezaevlerinin sayısı 1968’de 658 iken azalmış, 2018’de 385’e düşmüştür. Mahpus sayısı artarken hapishane sayısındaki azalma mahpusların büyük bir kısmının 20 yılda yapılan ve sayıları 18 olan kampüs tipi cezaevlerinde kaldığını göstermektedir. Bu cezaevlerinin özelliği seçilen coğrafi mekândan başlamak üzere mahpusların izolasyonunu sağlamaya yöneliktir.

- Bütün hapishanelerin kapasitesi 220.000’dir. Ancak 258.000 mahpus vardır ve mevcut kapasiteyi aşan 38 bin mahpus bulunmaktadır. Hapishanelerin alan hesaplaması yapılmadan ranza sayısı artırılarak kapasite artırımına gidilmiştir ancak yine devam eden kapasite fazlalığı

sorunu yatakların birleştirilmesiyle üç kişilik hale getirilmesi; yer yatakları ve dönüşümlü uyuma gibi yöntemlerle “çözölmeye” çalışılmıştır.

- Hekimler; 2014 te kabul edilen Güney Afrika Durban Deklarasyonu ile tek başına tutulmanın (tecritin) yarattığı ruhsal sorunlar nedeniyle başvurulmaması gereken bir yöntem olduğunu, tek başına tutulmanın ancak diğer mahpusların yaşamını korumak üzere geçici olarak yapılacak en son başvurulması gereken bir yöntem olduğunu kesin biçimde tanımlamışlardır. Hekimlerin hücre cezası verilen komisyonlarda olmaları ya da böyle bir izin vermelerini etik ihlal olarak kabul etmiştir ve idari yetkililerin hekimleri böyle bir görevi yapmaya zorlamayacakları kesin olarak ifade edilmiştir.

- Açlık grevi yapanların amacı ölmek değil bir durumu protesto etmek, düzeltmek ya da değişmesini sağlamakla ilgilidir. Bu nedenle hekimler kişinin kendi rızasıyla yaptığı ama bedensel etkileri nedeniyle sağlığı bozan ve ölüme yol açması nedeniyle açlık grevi yapanlarla ilgilenmek süreci izlemek zorundadırlar. Hekim birlikleri ve Dünya Tabipleri Birliği de de hekimlerin açlık grevi ve açlık grevi yapanlara karşı tutumunun hekimlik etik ve değerlerine uygun olarak nasıl olması gerektiği ile hep ilgilenmiştir, yeniden değerlendirilmiştir.

Sağlık çalışanları çocuğun cinsel istismarını bildirmelidir

Tıp Dünyası
ANKARA

Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 2018 yılında çoğunluğu Suriyeli uyruklu 15 yaş altı 34 çocuğun hamile olduğu halde sağlık görevlilerince adli makamlara bildirilmediği iddialarına ilişkin soruşturmanın tamamlandığına ilişkin haberler basına yansdı. Buna göre, 10 doktor hakkında, birden fazla vakayı bildirmedikleri gerekçesiyle "zincirleme olarak kamu görevlisinin suçu bildirmemesi" suçundan 6 aydan 3 yıl 6'şar aya kadar hapis istenirken, 8 doktor hakkında da birer vakayı bildirmediklerinden "kamu görevlisinin suçu bildirmemesi" suçundan 6 aydan 2'şer yıla kadar hapis cezası talep edildi.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada çocuğun sağlığını, fiziksel ve ruhsal gelişimini olumsuz yönde etkileyen tür cinsel davranış ve eylemin istismar olarak kabul edildiğini belirterek, bir çocuğun gebe kalmış olmasının cinsel istismar olduğunu, cinsel istismarın da en ağır suçlardan biri olduğunu bildirdi.

Çocuk Koruma Kanunu uyarınca istismara uğrayan çocuğun ivedilikle koruma altına alınması gerektiğine yer verilen açıklamada, kamu otoritesinin konuyla ilgili hekim tutumunu etkilemeye ya da yasalara aykırı tutum almaya yönelik düzenlemelerden uzak durması çağrısında bulunuldu. Açıklamada, "Yetkili bütün kişi, kurum ve kuruluşları çocukların üstün yararını ilkesini gözeterek biçimde görev ve yükümlülüklerini yerine getirmeye davet ediyoruz" denildi.

Dayanışmamız gücümüzdür



Dr. Bülent Nazım Yılmaz
Türk Tabipleri Birliği Genel Sekreteri

22 Haziran, Cumartesi günü 70. Büyük Kongremizi gerçekleştireceğiz. Arzumuz, bir kez daha hep birlikte olabilmek. Gönül isterdi ki bu buluşma, kutlamalar için gerçekleşebilsin. Maalesef değil. Sağlık ortamını ve bizlerin yaşamakta olduklarını belirleyen, ülkemizin ekonomi başta olmak üzere sosyal ve siyasal atmosferi içinde sorunlarımızı, sorunlarımızın kaynağını bir defa daha güncelleyerek tartışmak ve günümüz koşullarındaki çözüm yollarını belirlemek, belirlenen çözümleri dayanışarak hayata geçirebilmenin yolunu paylaşmak için biraraya geleceğiz.

"22 Haziran, Cumartesi günü 70. Büyük Kongremizi gerçekleştireceğiz. Arzumuz, bir kez daha hep birlikte olabilmek. Gönül isterdi ki bu buluşma, kutlamalar için gerçekleşebilsin. Maalesef değil."

Maalesef kutlamak için değil! Çünkü;

- Hekime ve sağlık emekçilerine yönelik şiddet haberi almadığımız neredeyse bir gün yok!

- Sabahları, mesleğinin gereklerini yapmak için heyecanla birimine, hastanesine, fakültesine gidebilen hekim neredeyse kalmadı!

- Çalışma koşullarından, mesleğini uygulamaktan memnun olan, mutlu olan hekim yok denecek kadar az!

- On yılı aşkın süredir, aşılama, sanayileşmiş ülkelerin düzeyini bile geçtiğimizle ilgili rakamlar yayımlanmasına karşın kıyamık, boğmaca hastaları son yılda gözle görünür bir biçimde arttı!

- Doktor odası, eğitim salonu olmayan, uşuz bucaksız koridorlarında bir bölümden diğerine hastaya müdahale zaman sınırında ulaşılmaması olanaksız, her türden tıbbi malzemenin eksikliği nedeniyle ameliyatlara bile aksadığı şehir hastanesi dayatması hemen her ilimizde gerçekleşiyor!

- Hekim sayısı yetersiz diyerek asgari koşulları sağlanmadan tıp eğitimi bile yapanlar, şimdi yeni mezun pratisyen ve uzman hekimleri keyfi olarak işe başlatmıyor, açlığa mahkûm ediyor!

- Tüm canlıların ve insanın yaşamlarına karşıtlığın en önemli nedenlerinden birisi olan savaşı, bilimsel bilgiye dayalı olarak "savaş bir halk sağlığı sorunudur" saptamasını paylaşan 2016-2018 dönem TTB Merkez Konseyi üyelerimiz ağır ceza mahkemesinde yargılandı ve hapis cezasına çarptırıldı!

Sıraladıklarımız, sayfalar dolusu sorunlarımızdan yalnızca birkaçı. Ancak bunları hak etmiyoruz bunlara mahkûm da değiliz. Çözüm ellerimizde, çözüm dayanışmamızda, çözüm örgütlü mücadelemizde...

Bu düşünce ve duygularla hepimizi, seçili kurul üyeleri ve ilinizdeki meslektaşlarımızla birlikte 22 Haziran Cumartesi günü, Ankara'ya TTB 70. Büyük Kongresi'ne bekliyoruz.

Sevgi ve saygılarımızla.

TTB 70. Büyük Kongresi 22 Haziran'da

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) 70. Büyük Kongresi 22 Haziran 2019 tarihinde, Ankara'da Devlet Su İşleri Konferans Salonu'nda gerçekleştirilecek. Saat 9.30'da başlayacak ve tek gün sürecek olan kongre, ara kongre olduğu için seçimsiz olarak düzenleniyor.

70. Büyük Kongre, TTB yöneticilerine verilen cezalar ve siyasi iktidar tarafından TTB'ye yöneltilen baskıların ağırlaştığı bir dönemde yapılıyor. TTB Merkez Konseyi'nden tabip odalarına gönderilen davet yazısında, 70. Kongre'ye katılımın güçlendirilmesinin önemi şöyle vurgulandı:

"TTB, tarihi boyunca toplumun sağlık hakkı mücadelesini öncelemiş, hekimlerin bilimsel, demokratik ve özgürce mesleklerini yürütmeleri için çaba harcamış, her zaman barışın yanında yer almış bir örgüttür. Bu tarih boyunca maruz kaldığı hiçbir baskıya boyun eğmemiş, bunların üstesinden gelmeyi ve büyümeyi başarmıştır. Bugün de öncelikle tabip odalarında mücadele veren ve hekimlik değerlerini savunan, meslektaşlarımızın katkısı ile TTB aynı başarıyı elde edecektir. Bu başarıya giden yolda 70. Büyük Kongremiz önemli bir duraktır."

Kongre programı şöyle:

- Açılış ve Divan seçimi
- Saygı duruşu

-Büyük Kongre gündeminin okunması ve varsa değişiklik önerilerinin oya sunulması

-Türk Tabipleri Birliği Başkanı'nın açış konuşması

-Konukların konuşmaları

-Merkez Konseyi Çalışma Raporunun, Mali Raporunun ve Denetleme Raporunun okunması

-Raporların görüşülmesi

-Mali Raporun aklanmak üzere oya sunulması

-Tahmini bütçenin görüşülerek oya sunulması

-Karar önerilerinin okunması, görüşülmesi ve oylanması

-Dilek, istek ve önerilerin sunulması

TTB'den Elazığ Şehir Hastanesi raporu

TTB Şehir Hastaneleri İzleme Grubu Elazığ Şehir Hastanesi'nde incelemelerde bulundu. Diğer şehir hastanelerinde olduğu gibi, Elazığ Şehir Hastanesi'nde de bina aşırı büyük ve kullanışsız, yer seçimi yanlış. Yönetmelikler ve sağlık hizmetinde aksamlar yaşanıyor. Sağlık Bakanlığı yerine hastaneyi yapan şirketin sözünün geçtiği hastanede, hekimler ve sağlık çalışanları sorunları iletecek muhatap bulamıyor.



Tıp Dünyası ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Şehir Hastaneleri İzleme Grubu temsilcilerinden oluşan bir heyet, geçtiğimiz Ağustos ayında açılan Elazığ Şehir Hastanesi'nde incelemelerde bulundu. TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz, TTB önceki dönem Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Raşit Tükel ve Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kayıhan Pala'dan oluşan heyet, 10 Mayıs'ta gerçekleştirilen ziyarete ilişkin tespitlerini raporlaştırdı. TTB Şehir Hastaneleri İzleme Grubu heyetine Elazığ Tabip Odası Başkanı Dr. Özcan Uçar ve Dr. De-

niz Söğüt de eşlik etti.

Raporda yer verilenler şöyle:
- Sağlık çalışanları hastane binasının "kullanışsız" olduğunu belirtiyorlar. Hastanenin sağlık hizmeti sunulacak bir mekândan ziyade, otel tarzında yapılmış olması ve devasa büyüklüğü eleştiriliyor. Çalışanlar hastanede zaman zaman kaybolduklarını dile getiriyor ve bölümler arası uzaklıkların özellikle konsültasyon hizmeti sunan birimlerde çalışanlar açısından büyük sorunlara neden olduğunu ifade ediyorlar. Binada çok fazla ölü alan dikkat çekiyor.

- Yangın merdiveni dışında kullanıma açık her hangi bir merdiven yok. Sağlık çalışanlarının hastane içi ulaşımında yaşadığı en önemli sorunlardan

birini asansörlerin kullanılmasındaki zorluklar oluşturuyor.

- Yeni açılmış olmasına karşın, hastanenin 7-8 ayda eskidiği gözleniyor. Zemin katlarda yoğun bir kanalizasyon kokusu dikkat çekiyor. Zaman zaman otoparkların bir bölümünün kanalizasyon suyu ile dolduğu belirtiliyor. Kentin bu bölgesindeki kanalizasyon alt yapısının bu büyüklükte bir binanın sıvı atık kapasitesini kaldıramadığı, ciddi bir altyapı sorunu olduğu anlaşılıyor.

- Hekimlerin önemli bir sorununu sözleşmeli çalışanlar (4924) ile kadrolu çalışanlar arasındaki özlük haklarındaki büyük farklılık oluşturuyor. 4924'ten sözleşmeli çalışanlar

657'den kadroda çalışanlara göre daha avantajlı, daha fazla ücret alıyorlar. Ayrıca, geçici görevlendirmelere 4924 kadrolu hekimlerin gönderilmeyip 657 kadroda çalışan hekimlerin verilmesi ayrı bir huzursuzluk nedeni haline gelmiş durumda. Döner sermaye ücretlerinde yaşanan eşitsizlikler, döner sermaye uygulanmasında pratisyen hekimlere en düşük katsayının uygulanması özlük hakları konusunda önemli sorunlar arasında yer alıyor.

- Diğer Şehir Hastanelerinde olduğu gibi, hekimler ve sağlık çalışanları karşılaştıkları sorunları Başhekim ile değil, ihaleyi alan şirketin yöneticileri ile çözmek zorunda bırakılıyorlar. Ancak şirket yöneticilerine ulaşmak mümkün olmadığı için, sorunlar

için çoğunlukla yetkili bir kişiye iletileniyor.

- Herhangi bir eğitim ve araştırma faaliyeti yürütülmemesine karşın, Sağlık Bilimleri Üniversitesi'ne bağlı kadroda çalışan 10 akademik personel bulunuyor, ancak uzmanlık eğitimi verilmiyor.

- Elazığ Şehir Hastanesi'nin giderleri, kapatılan hastanelerin toplam giderleri ile kıyaslandığında, on kata varan artışlar olduğu görülüyor.

- Elazığ Şehir Hastanesi de, diğer şehir hastaneleri gibi, kamuya çok yüksek maliyeti, yer seçiminin yanlışlığı, yönetmelikler ve sağlık hizmetlerindeki aksamlar ile dikkat çekiyor.

Aşı neden tartışılıyor?

Aşı ile ilgili konular son dönemde hem sağlık çalışanlarının hem toplumun gündemini meşgul ediyor. Aşı kararsızlığı tüm dünyada ciddi şekilde artış gösterirken, Dünya Sağlık örgütü 2019 yılı için sağlığı tehdit eden nedenler arasında aşı kararsızlığını da sayıyor. Bundan 20 yıl önce kimsenin gündeminde olmayan bu tartışma, bugün bilimsel verilerin aksi yönünde çıg gibi büyüyor. Tıp Dünyası olarak aşı/bağışıklama konusunu farklı boyutlarıyla ele almak istedik. Prof. Dr. Nilay Etiler, “Aşı Meselesinde İhtiyacımız Olan Ne?”, Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz, “Aşı Kararsızlığının Nedenleri”, Prof. Dr. M. Murat Civaner, “Bağışıklama Zorunlu Olmalı mı?” sorularını yanıtlarken, Prof. Dr. Onur Hamzaoglu da, Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın birinci basamak sağlık hizmetleri ve dolayısıyla aşılanma oranları üzerindeki etkilerini Tıp Dünyası için yazdı.

Aşı karışıklığının bir sonucu olarak dünyada kızamık vakalarında ciddi artışlar meydana geldi. Son yılların en ciddi kızamık salgınının geçtiğimiz ay içinde yaşandığı ABD’nin New York Eyaleti’ndeki Rockland’de, kızamık salgını nedeniyle 1 ay süreyle acil durum ilan edildi. Kızamık aşısı yaptırmamış olan çocukların kamusal alanlara, okullar, alışveriş merkezleri, restoranlar ve benzeri alanlara girmesi yasaklandı. Yasağı ihlal edenlerin 500 dolar para cezası ve 6 aya kadar hapis

cezası alabileceği açıklandı. ABD’de ve dünyada geniş izleyici kitlesi olan Madam Secretary adlı dizinin Mart ayında yayımlanan bir bölümünde de aşı tereddütü riskleri konu alındı.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Avrupa’da da kızamık vakalarının sayısının son 10 yılın rekoru olduğunu açıkladı. Belçika, Bosna Hersek, Fransa, Gürcistan, Almanya, İtalya, Romanya, Rusya Federasyonu, Sırbistan ve Ukrayna dâhil olmak üzere on ülkede kızamık vakalarının arttığına dikkat çekildi.



Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz

Tıp Dünyası
ANKARA

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz, bağışıklama hizmeti sunuluyor ve bu hizmete erişilebiliyor olmasına karşın, aşılanmayı kabulde gecikme ya da aşı yaptırmayı reddetme vurgusu olarak tanımlanan ve son yıllarda tüm dünyada yükselme eğiliminde olan “aşı kararsızlığı/aşı tereddütü”nün, aşı ile önlenilebilir hastalıklarla mücadelede kaydedilen ilerlemeyi tersine çevirme riski taşıdığını söyledi.

Sağlık sistemine güvensizlik aşı kararsızlığını pekiştiriyor

“Dünya Sağlık Örgütü 2019 yılı için sağlığı tehdit eden on neden arasında aşı kararsızlığını da sayıyor. Şu anda yılda 2-3 milyon ölüm aşıyla önlenilebiliyorken aşı ve aşı yaptırmada tereddüt, kararsızlık, isteksizlik ve aşının reddi, aşı ile önlenilebilir hastalıklarla mücadelede kaydedilen ilerlemeyi tersine çevirme tehlikesini getiriyor. Artan kızamık vakalarında ve dünya çapında görülen salgınlarda aşı kararsızlığı da rol oynuyor.”

Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz’un, aşı kararsızlığı ve nedenleri konusunda Tıp Dünyası’na yaptığı değerlendirmeler şöyle:

Aşı kararsızlığı sağlığı tehdit ediyor

Dünya Sağlık Örgütü 2019 yılı için sağlığı tehdit eden on neden arasında aşı kararsızlığını da sayıyor. Şu anda yılda 2-3 milyon ölüm aşıyla önlenilebiliyorken aşı ve aşı yaptırmada tereddüt, kararsızlık, isteksizlik ve aşının reddi, aşı ile önlenilebilir hastalıklarla mücadelede kaydedilen ilerlemeyi tersine çevirme tehlikesini getiriyor. Dünya Sağlık Örgütü kızamık vakalarının dünya genelinde %30’luk bir artış gösterdiğini ve bu artışta aşı kararsızlığının da katkısı olduğunu belirtiyor.

Aşı hizmeti varken, bu hizmeti istememek

Aşı kararsızlığını nasıl tanımlıyoruz? Burada önemli bir nokta “aşılama hizmeti mevcut olmasına rağmen aşıların yaptırılmasında ya da aşılanmayı kabulde gecikme ya da aşı yaptırmayı

reddetme” vurgusu. Diğer bir deyişle aşı kararsızlığı diyebilmek için; aşı temin ediliyor olmalı, aşılanma hizmeti sunuluyor ve bu hizmete erişilebiliyor/ulaşılabilir olmalı, aşılanma merkezlerine ulaşım (mesafe açısından) uygun olmalı, aşılanma programının iletişimi iyi olmalı. Bu ve benzeri faktörlerde sorun varsa öncelik hizmetleri iyileştirmekte!

“Güvensizlik” kararsızlığı pekiştiriyor

Aşı kararsızlığının nedenleri oldukça karmaşık. Üç temel başlıkta özetlendiğini görüyoruz: Aşılanma erişiminde sorunlar, güvensizlik, kayıtsızlık. Güven başlığında aşının etkinliği ve güvenliğine dair kaygılar, sağlık sistemine ve sağlık çalışanlarına güven, aşılanmaya karar veren politikacılara güven gibi unsurlar var. Diğer yandan aşıyla korunulabilir hastalıklarla ilgili algılar dikkat çekiyor. Riskin düşük olduğunu, aşının gerekli olmadığını düşünme, “benim çocuğuma bir şey olmaz” algısı gibi unsurlar da kayıtsızlık başlığında sıralananlar.

Aşı “piyasası”nın durumu

Bu unsurlara aşı üretimi ile ilgili yaşanan gelişmeleri de ekleyebiliriz. Gelişen teknoloji ve aşının kamusal üretimden özel sektör üretim hâkimiyetine girmesi de kararsızlıkta etkili faktörler arasında. Ayrıca iletişim ve medya ortamı, toplumda etkili liderler, bağışıklama programına erişimi kontrol edenler, aşılanma karşıtı veya yandaş lobiler, din/kültür/cinsiyet/sosyoekonomik etkiler, siyaset/politikalar, coğrafi engeller de göz önüne alınmalı.

Etik ilkeler yol gösterici

Sorun çok boyutlu ve ülkemiz için de tehdit giderek büyüyor. Bu konuda gecikmeden etkin önlemler alınması gerekiyor. Konu ile ilgili TTB Etik Kurul Görüşü başlıklı dokümandaki vurgular yol gösterici:

- Bireysel Özerklik ve Toplumsal Yarar Birlikte Korunabilir
- Çocuk Hakları Açısından Aşılanma: Aşı Çocuğun Yaşama Hakkını Koruma Araçlarından Biridir
- Ulusal ve Uluslararası Hukuk Açısından Aşılanma Devletin Görevidir



Dr. Nilay Etiler
TTB Halk Sağlığı Kol Başkanı

Aşı meselesinde ihtiyacımız olan ne?

yişle, yapılan her doz aşı sadece aşığı olan kişiyi korumakla kalmaz aynı zamanda hastalığın toplumda yayılmasını, salgınlar yapmasını önler. Bu nedenle toplumda aşılama oranlarının belli bir eşiği geçmesi istenir, bunun için çaba harcanır. Her bir aşı için, aşımın koruyuculuk oranları vb özellikleri gözetilerek, 'toplum bağışıklığı'nı sağlayan aşılama düzeyleri söz konusudur. O nedenle aşılama hizmetlerini, topluma yönelik hizmetler başlığında ele almak en doğrusudur.

Ailelerin aklında aşılar ile ilgili sorular, tereddütler, medyanın haber değeri yüksek olduğu için aşı reddini öne çıkarması... Tüm bu manzara yanında dikkat çeken Sağlık Bakanlığı'nın suskunluğu ve eylemsizliğidir.

Aşı karışıklığı konusunda Sağlık Bakanlığı'nın bir icraati görüldü mü? Sağlık Bakanı başta olmak üzere yöneticilerden aşı tereddütü konusunda -Dünya Aşı Haftasıyla sınırlı açıklamaların dışında- bir açıklama yapıldı mı? Toplumun / ailelerin yüreğine su serpecek bir bilgi verildi mi? Aşılamanın gerekliliği ile ilgili topluma pozitif bir mesaj verilmekte midir?

Aşı konusunda devreye girmesini beklediğimiz kamusal otorite elbette Sağlık Bakanlığı'dır. Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukların tıbbi bakımdan yoksun bırakılmaması, koruyucu sağlık hizmetlerinin sunulması (Md.24) gerektiğini ifade edilerek devlete görev vermektedir. Devlet adına bunu yapacak olan doğal olarak Sağlık Bakanlığı'dır.

Sağlık Bakanlığı'nın ilk yapılması gerekenlerin başında, aşılama konusundaki mevzuatı güncelleme geliyor. Aşılama hizmetleriyle ilgili ilk yasa 1930 tarihli Umumi Hıfzısıhha Kanunu'dur, Genişletilmiş Bağışıklama Genelgesi'nin en son güncellendiği tarih ise 2008'dir. Geçtiğimiz yıl Nisan ayında TTB, iki yasada değişiklik ile aşılama mevzuatı konusunda öneride

bulundu. Buna göre 1593 Sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 89 uncu maddesinin şu şekilde değiştirilmesi önerildi:

“Sağlık Bakanlığı Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamındaki aşılar [kızamık, polio (çocuk felci), kabakulak, kızamıkçık, difteri, boğmaca, tetanos, suçiçeği, hepatit A, hepatit B, verem, pnömokok, hemafilus influenza aşıları] ile toplumun ve/veya belirli bir topluluğun sağlığını tehdit eden bulaşıcı hastalıklarda, Bakanlık bünyesinde ilgili hekimlerden oluşturulan bilim kurulunun önerisi üzerine, Bakanlıkça belirlenen aşıları yaptırmak zorunludur. Bu aşılamanın yapılmasında kişinin kendisinin, çocuklar ya da kısıtlılar yönünden velisinin ya da vasisinin rızası aranmaz.

Erişkin kişiler bizzat, kısıtlıların vasisleri, çocuğun anne ve babası ayrı

ayrı aşı zorunluluğunun yerine getirilmesinden sorumludur. Ebeveyni olmayan çocuklar veya ebeveyni nezdinde bulunmayan çocuklar için çocuğu bakmak üzere kabul eden kişi veya kurum müdürleri sorumludur.

Bu aşılar Sağlık Bakanlığı tarafından ücretsiz olarak sağlanır ve aşı uygulamaları sebebiyle kişilere herhangi bir mali külfet yüklenemez.”

Bu değişik, aşılamanın bireysel ve tercihe bağlı bir uygulama olması yerine toplum sağlığına yönelik koruyucu sağlık hizmeti olduğunu kabul etmek anlamına gelir. Bunun için İtalya ve Fransa'da olduğu gibi ülkede salgınlar çıkmasını beklemeye gerek yok!

Diğer yapılması gereken, aşılama hizmetlerinde görevli, çoğu birinci basamakta çalışan hekim dahil tüm sağlık çalışanlarının desteklenmesidir. Bu destek, hem aşılar konusundaki bilgilerinin güncel tutulması hem de aşı reddi olduğunda sağlık çalışanlarının Sağlık Bakanlığı'nın varlığını yanlarında hissetmesi ile mümkün olabilir. Aşığı reddi olduğunda, ailenin aşığı reddettiğine dair form imzalatıp bir kenara koymanın ötesinde bir prosedüre ve elbette bu bilgilerin kamuoyu ile paylaşılmasına ihtiyaç vardır.

Sağlık Bakanlığı, aşı portalı adında kurduğu bir site ile bilginin güncel tutulması konusunda bir başlangıç yapmış gibi görünüyor. Ancak bu yetersiz. Zira 1990'lı yılları hatırlayan varsa, her daim hizmet içi eğitimleri, aşı sorumlusu eğitimleri vb ciddi bir faaliyet sürmekteydi. Günümüzde aşı tereddütü ve karışıklığının yükseldiği de düşünüldüğünde, bu konuyu da kapsayacak şekilde programlar yapılması, sağlık çalışanlarının bununla başa çıkma ve sorunu çözme konusunda güçlendirilmesi gerekir.

Sahada aşılama hizmetlerini yürüten binlerce sağlık çalışanı bu kararlılığı görmek istiyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün çiçek hastalığı eradikasyonu programında çok emeği geçmiş olan Dr. Henderson'un ünlü sözü ile bitirelim: “çiçek hastalığı eradike edildi, şimdi sıra kötü yönetimde!”



Bağışıklama zorunlu olmalı mı?

“Tıp etiği açısından birey özerkliği genellikle ön plandadır; zorla tıbbi müdahale olamayacağını savunuruz daima. Ancak kişinin karar verme yeterliğinin olmadığı durumlarda birey özerkliği ve buna bağlı olarak kişilik haklarının kullanımına dair bir istisna oluşur. Başkalarının yaşam ve sağlığı için içine girdiği zaman bu hakkın kullanımı daha da tartışılmalı hale geliyor. Dolayısıyla bağışıklama konusunda toplum sağlığı ve çocuğun üstün yararı söz konusu olduğundan “zorla” tıbbi müdahale haklı çıkarılabilmekte. Yine de insanlara zorla bir şey yapıyor olmak mutlu edici bir şey değil. Hepimizin birbirimize karşı sorumlu olduğumuz duygusunun yerleşik ve yaygın olduğu bir toplumda, “herkesin birbirine zimmetli” olduğu bir toplumda herkes için memnun edici çözümler bulabiliriz ve bu tür zorlamalara da gerek kalmaz.”

Tıp Dünyası
ANKARA

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. M. Murat Civaner, Türkiye’de 2015 yılında Anayasa Mahkemesi’nin verdiği bir kararın ardından başlayan “aşı reddi” tartışmalarını ve aşığı reddeden ailelerin sayısındaki artışa ilişkin olarak yapılabilecekleri tıp etiği yönünden değerlendirdi.

Dünyada ve Türkiye’de durum

Dünya örneklerine baktığımızda; Batı ülkelerinde özellikle, önemli oranda zorunluluk olmadığını görüyoruz. İngiltere’de yok, ABD’de yok. Bağışıklanma zorunluluğunun olmadığı yerlerde liberal bir anlayışın egemen olduğunu görüyoruz; “bireye dokunamazsın” diyor. Son zamanlarda ciddi boyutta tehditler oluşmaya başladı biliyorsunuz. Salgınlar sonrasında İtalya ve Almanya okul yasağı getirmeyi planlıyor, ABD’de New York Belediyesi kamusal alana giriş yasağı getirmeyi düşünüyor. Bununla birlikte bu ülkelerde uygulama yaptırım düzeyinde; diğer deyişle yaptırımla bireyleri yönlendirmeye çalışıyorlar. Etkin bir bağışıklama programı için bilimsel olarak yeterli değil tabii.

Türkiye’de ise AYM kararına kadar bir sıkıntı yoktu. Aslında tartışma da yoktu. Bu kararın ardından hekimler kararsız kaldılar, okullar ailelere “aşı yapılınsın mı, yapılmınsın mı” diye onam formu göndermeye başladılar. Politikacılar aşığı inanmadıklarını beyan ettiler, bir takım medyatik figürler neredeyse ‘sağlıklı yaşam’ sloganıyla “ben de yaptırmıyorum” diye ortalıkta gezindiler. Aslında AYM kararı birey özerkliğinin toplum yararının üzerinde olduğunu dolayısıyla da ilke olarak bağışıklanmanın zorunlu tutulamayacağını söylemedi; bütün söylediği Umumi Hıfzısıhha Kanunu’na ulusal

aşı takvimindeki aşılardan isimlerinin yazılması gerektiğinden ibaret. Diğer deyişle Meclis, Kanun’un ilgili maddelerine ek yaptığı anda bu sorun çikaran hukuki detay çözülmüş olacak. Fakat işte, hatırladığım kadar üç yıldır bekliyoruz ve bu arada da yasal boşluk nedeniyle konu gündemde kalıyor. Ne yazık ki resmi rakamlar dahi aşığı reddinin onbinlerce olduğu yönünde.

Etik boyut

Tıp Etiği açısından birey özerkliği genellikle ön plandadır; zorla tıbbi müdahale olamayacağını savunuruz daima. Ancak kişinin karar verme yeterliğinin olmadığı, akıl hastalığının olduğu, küçük ya da kısıtlı olduğu durumlarda birey özerkliği ve buna bağlı olarak kişilik haklarının kullanımına dair bir istisna oluşur. Başkalarının yaşam ve sağlığı için içine girdiği zaman bu hakkın kullanımı daha da tartışılmalı oluyor. Dolayısıyla bağışıklama konusunda toplum sağlığı ve çocuğun üstün yararı söz konusu olduğundan zorunlu bağışıklama haklı çıkarılabilmekte.

Totaliter politikalara yol açma riski

Öte yandan “bazı durumlarda toplum yararı birey özerkliğinin önüne geçer” cümlesi totaliter politikalara yol açma olasılığı yarattığı için tehlikeli. Bunun altını doldurmak ve iyi ayırtlandırmak zorundayız. İnsanları aydınlatma, ortak yarar için ikna etme yükümlülüğünü de ortadan kaldırmaz ayrıca. Öyle bir sağlık politikası olmalı ki, insanlara neden aşığı yaptırılması gerektiğini iyi anlatmalıyız öncelikle. Üstelik, insanların yanlış bilgilerle yargıya varmasını önlemeye çalışmak lazım. Tıp kurumuna karşı güven oluşturabilmek için ne yapılmalı diye düşünmek lazım. Toplum çapında ve gereğinde zorla müdahale gerekiyorsa, bunun sadece bir yasa maddesine dayanıyor olmaması lazım.

Çocuğun üstün yararı

Bu hukuki deyişimi pratiğe geçirmenin standart ölçütü var: bilimsel bilgi. Aşılardan otizme yol açtığı iddiası bilimsel olarak doğrulansa, doğrulanabilse, biz de “tiomersalli aşılardan kullanmayın” diye çağrı yapardık. Oysa böyle değil; zamanında Lancet’te bir makale çıkmış, o da geri çekildi. Evet, ilaç şirketlerine bütünüyle güvenmemek sağduyulu bir yaklaşım. Ancak aşılardan otizme yol açtığı söylemek için elimizde bilgi yok. Ama aksi yönde çok araştırma var. Bu araştırmalarda otizm riskinin artmadığı gösterilmiş. Elimizde böyle bir bilgi varsa, çocuğunun yararını gözeterek reddeden kişiler yanılıyor demektir. Bu durumda anne ve babayı bilgilendirmek lazım. Uygun dil kurulabilirse ikna edilebilir insanlar diye düşünüyorum.

“Herkesin birbirine zimmetli” olduğu bir toplum

Dolayısıyla, toplum sağlığı ve çocuğun üstün yararı söz konusu olduğunda “zorla” tıbbi müdahaleyi haklı çıkarabiliyoruz. Madem öyle, yasaya yazalım ve zorla uygulayalım! Ama aslında şu anlayışın yerleştiği bir toplumu arzu ediyoruz; hepimizin birbirine karşı sorumlu olduğu bir toplum. Toplum olmanın gereklerinden biri bu değil mi? Yasak diye değil, birbirimize özen göstermek için çevreyi kirletmemeliyiz, sokağa çöp atmamalıyız, başkalarını rahatsız etmemeye özen göstermeliyiz gibi... Ortak bir duygu oluşması anlamına geliyor bu aynı zamanda. Ortak paylaşılan bir duygunun geliştirilmesinden bahsediyorum. Hepimizin birbirine karşı sorumluluğumuz olduğu duygusunun yaygın olduğu bir toplum oluşturmamızdan bahsediyorum. Sonuç

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. M. Murat Civaner

olarak, bugün savunduğum pozisyon zorunlu bağışıklama ama savunduğum şey aslında tartışmayı bitiren bir şey değil; eldeki seçenekler içinde en iyisi. Bu beni mutlu eden bir pozisyon değil; kimseyi de etmez. Çünkü hâlâ zorla bir şeyler yapmaktan söz ediyoruz insanlara. Hepimizin birbirimize karşı sorumlu olduğumuz duygusunun yerleşik ve yaygın olduğu bir toplumda, “herkesin birbirine zimmetli” olduğu bir toplumda herkes için memnun edici çözümler bulabiliriz ve bu tür zorlamalara da gerek kalmaz. Aslında o kadar da ütöpik bir şey değil. Çocukluğunuzu anımsayın; böyle tartışmalar ailelerimizin aklına geliyor muydu? Emin olun, liberal biyoetikçilerin bir takım argümanları dışında bizim alanda da gündemde değildi. Çocuklar aşığı olacakları, olunurdu. Okula gitmenin doğal parçası gibi. Ama şimdinin dünyasında akıl referans olma özelliğini yitiriyor, ‘tersine rönesans’ diyorum ben buna. Bilime, tıp kurumuna, kamu yararına var edilen kurumlara güven azalıyor. Bakın aslında “sağlıkta ticaret olmaz, pazar akılsızlığına sağlıkta yer yok” derken bunları da kastediyoruz: Pazar akılsızlığı birlikte yaşama dair algılarımızı bozuyor, bireyselleşen dünyada ‘tüketici herşeyi seçebilirken niye aşığı da seçemesin?’ anlayışı ciddi ciddi egemen olmaya başlıyor. Böyle olunca elimizde kalan tek çıpa hukuka kazanmış haklar oluyor; kurallar çelişince de tartışmayı onların ülkesinde, soğuk ve teknik detaylarla yapmak durumunda kalıyoruz.



Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu
Kocaeli Dayanışma Akademisi (KODA)

Birinci basamak sağlık sistemi yeniden kurulmalıdır!

yımlanmadı. Yeniden yayımlanmaya başlandığı 2008 yılından itibaren ise, il bazında verilere ulaşmak mümkün olmadığı gibi, aşıların yalnızca üçüncü dozlarıyla ilgili bölge temelinde bilgilere ulaşabiliyor. Ayrıca sunulmadığı için de aşı devamsızlıkları ile ilgili durumumuzu, bırakın iller bazında, bölgeler bazında dahi bilebilmek mümkün olamıyor.

Bunların yanı sıra, ülke genelinde Aile

Hekimliği Sistemine geçildiği 2010 yılından, en son yayımlanan 2017 yılına da içeren sekiz yıllık dönemde, aşılama ile ilgili bilgilerin bazı tuhaflıklar içerdiğini de belirtmek gerekir. Örneğin, tümünün üçüncü dozunun altıncı ayın sonundaki bebeklere yapılması gereken beşli karma aşı, hepatit b aşısı ile konjüge pnömokok aşısının aşılama oranları birbirinden farklılık gösteriyor. Öyleki, genel bir hesaplama ile, söz konusu farklılıkların, her bir yıl için 13bin – 24bin bebekten daha fazla beğimizi etkilemekte olduğu ortaya çıkıyor. Görülebilir düzeydeki söz konusu sorunların yanı sıra, Sağlık Bakanlığı tarafından yıllardır bu konularda araştırma yapmak isteyenlere, ortak eğitim bölgeleri uygulamalarının içinde yer alan Halk Sağlığı Anabilim Dallarına dahi izin verilmediği de hepimiz tarafından bilinen bir gerçek. AKP’li yıllarda, aşılama ile ilgili eksik olan bilimsel bilgiyi üretilebilmek de “yasak” maalesef.

Durum böyle olunca, aşılama durumumuzu en doğru biçimde görebilmek için Sağlık Bakanlığı’nın da tarafı olduğu Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) raporlarından yararlanmamızın uygun olacağı aklı geliyor. TNSA, Türkiye’de 1968 yılından itibaren beş yıllık aralıklarla düzenli olarak yapılıyor. Söz konusu araştırmaların anıldığı yıl, verinin toplandığı yılı ifade ederken, elde edilen ölçütler, ayrıca özel olarak paylaşılmamışsa, veri

toplanmasından önceki beş yılın ortalama değerini göstermektedir. Bu araştırma, AKP Hükümetleri’nin Sağlık Bakanlığı’nda icracı olduğu dönemlerde, ilki 2003, ikincisi 2008, üçüncüsü 2013 ve son olarak 2018 yılı olmak üzere dört kez gerçekleştirildi ve ilk üçünün raporu yayımlandı. Raporu yayımlanmış olan TNSA-2008 ve TNSA-2013’ün verileri, AKP eliyle kurulan sağlık sistemi ile uygulanan sağlık politikalarının sonuçlarını bütün çıplaklığıyla yansıtmaktadır.

Buna göre, 2003-2008 döneminde çocukların %80.5’inin bütün aşıları yapılabiliyorken, tam aşılu çocukların oranı, 2008-2013 döneminde yaklaşık %9 azalmış ve yüz çocukta ancak %74.1’inin bütün aşıları yapılabiliştir. Başka bir ifadeyle, 2008-2013’ü içeren beş yıllık dönemde, tam aşılu 15–26 aylık yaş grubundaki çocukların oranı azalmıştır. Oysa, aynı yıllar için AKP’li sağlık bakanlıkları tarafından yayımlanan Sağlık İstatistikleri Yıllıkları’nın tümünde, aşı takviminde yer alan bütün

aşılar için, azalma bir yana artış görülmektedir ve aşılama oranları %95’in üzerindedir.

Sağlık Bakanlığı’nın yayımladığı verilerle katılımcısı olduğu araştırma sonuçları arasında büyük, büyük olduğu için de önemli bir çelişki söz konusudur. Birinci basamakta ekip hizmetini, bölgesel ve nüfus bazlı sağlık hizmeti örgütlenmesi ile sunumunu, ev ziyaretini ortadan kaldıran sistemin çöküşünü gizlemek, başta bebek ve çocuklarımıza olmak üzere topluma hastalık ve ölüm olarak yansıtmaktadır. Bakanlık tarafından başlangıçta reddedilmiş olsa bile 2013 yılında yaşanmış olan kızamık salgını da verilerine bir süre önce ulaşılabildiğimiz ve Bakanlığın hala sessizliğini koruduğu 2017 yılı kızamık salgını da bu durumu işaret etmektedir. Daha da vahimi Türkiye sağlık tarihinde 45 yıldır görülmeyen bir biçimde, postneonatal ölüm (doğduktan sonra 1-12 ay arasında ölen bebekler) hızı ilk defa bir önceki döneme göre artmıştır. Postneonatal ölüm hızı, 2003-2008 yılları arasında ortalama binde 4’ken, 2008-2013 yılları arasındaki ortalama, yaklaşık yüzde 33’lük bir artışla binde 6’ya yükselmiştir. Oysa, postneonatal ölümler, aşılama, bebek izlemi vb. sağlık hizmetleri düzenli ve kapsayıcı olarak sunulduğunda engellenebilmesi en kolay olan bebek ölümleridir.

Uzun sözün kısası, Sağlıkta Dönüşüm Programı birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında da çökmüştür. Daha fazla zaman kaybetmeden kişiye ve çevreye yönelik birinci basamak sağlık hizmetlerinin birlikte sunulduğu, nüfus ve bölgesel temelde örgütlenen, ekip hizmeti ve ev ziyaretlerinin olmazsa olmaz olduğu, okul sağlığı ve işçi sağlığı hizmetlerini de kapsayan, hizmete ulaşmak ve kullanabilmek için, bu ülkede yaşıyor olmanın yeterli olduğu bir modelin güncellenerek ortaya konması ve hayata geçirilmesi için gerekenler sağlık örgütüllüklerimiz aracılığıyla ivedilikle gündeme getirilmeli ve kuruluşu için gerekenler yapılmalıdır.



2001 STED FOTOGRAF YARIŞMASI
Büyük Ödül 493606-1
“Hayatım ve Sosyalleşim”
Abdül Kadir Ekinci

Birinci basamak sağlık kurumları tarafından sunulan, kişiye yönelik koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin durumuyla ilgili, iller bazında, herhangi bir veriye ulaşamayalı neredeyse 17 yıl oldu. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından sonuncusu 2001 yılının için yayımlanan İstatistik Yıllığı’nda sağlık ocağı ve sağlık evlerinde sunulan hizmetlerin yanı sıra, personel ve hizmet alt yapısının durumunu gösteren hastalıklar hakkında il temelinde bilgiye ulaşmak mümkün olmuştu. Özellikle, hizmetlerin değerlendirilmesinde kullanılacak nüfus bilgilerine de yine iller bazında ulaşabiliyordu. Bu bilgiler arasında aşı takviminde bulunan her bir aşının, her bir dozu için ayrı ayrı sayılara ve oranlara ulaşmak, buradan aşı devamsızlıklarını hesaplamak yine iller temelinde mümkündür.

Türkiye’de 90’lı yıllarla birlikte uygulamaya giren “Sağlıkta Reform” çalışmalarını ile gündeme gelen Aile Hekimliği Sistemi pilot çalışması-uygulaması, “Sağlıkta Dönüşüm Programı” kapsamında, 2005 yılında Düzce’de başlatılmış ve alınan olumsuz sonuçlara karşın, 2010 Ocak ayı itibarıyla ülke genelinde resmen uygulamaya geçirilmişti. Böylece, birinci basamak sağlık hizmeti, hekime dayalı bir hizmet olarak ve yalnızca sağlık birimine gelenlere/gelebilenlere sunulan hale dönüştürüldü.

Söz konusu uygulamayı yaşama geçiren, AKP hükümetleri dönemindeki 2002-2007 yılları için Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlık İstatistik Yıllığı ya-

TTB Merkez Konseyi üyelerinin yargılandığı davada gerekçeli karar açıklandı:

Suçunuz yok, etkiniz büyük!

2016-2018 Merkez Konseyi üyelerinin “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı açıklama dolayısıyla yargılandığı davada, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi utanç verici bir karara imza attı. Mahkeme, TTB Merkez Konseyi üyelerine 39 aya varan sürelerle hapis cezası verdi. Mahkemenin gerekçeli kararında özetle şöyle denildi: “Evet, ‘savaş bir halk sağlığı sorunudur’ demek suç oluşturmaz. Ancak sizin toplum üzerindeki etkiniz geniş.”

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) 2016-2018 Merkez Konseyi üyelerinin “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı açıklama dolayısıyla yargılandığı davada, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi utanç verici bir karara imza attı. 1 Eylül 2016 tarihli “Bu Topraklarda Eşitlik ve Barış İçinde Yaşamamız Çok Mümkün” başlıklı açıklamayı da karara dâhil eden mahkeme, her iki açıklama dolayısıyla dönemin 11 Merkez Konseyi üyesine “halkı kin ve düşmanlığa tahrik etme” suçundan 2’şer kez 10’ar ay hapis cezası verilmesine karar verdi. Mahkeme, Dr. Hande Arpat’a 2014 yılındaki bazı sosyal medya paylaşımlarında “terör örgütü propagandası” yaptığı gerekçesiyle ayrıca 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası verdi. Dr. Şeyhmus Gökalp ise “terör örgütü propagandası” suçundan beraat etti.

Mahkemenin kararını açıklamasının ardından, çıkışta kısa bir açıklama yapan TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, “Biz hekimliğin evrensel etik ilkeleri doğrultusunda hareket ettik. Savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğunu söyledik” diye konuştu. Bundan önceki duruşmalarda da mahkeme heyetine bunun bir suç olmadığını söylediklerini belirten Adıyaman, karara itiraz edeceklerini de bildirdi. Adıyaman, “Mahkemeden ceza çıktı biz bunu kabul etmiyoruz. Bunu iptal ettirmek için elimizden geleni yapacağız. Sonuna kadar mücadele edeceğiz. TTB savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğunu söylemekten hiçbir zaman vazgeçmeyecektir” diye konuştu.

Gerekçesiz gerekçeli karar

Mahkemenin gerekçeli kara-



Dünya Tabipler Birliği (WMA) Genel Sekreteri Dr. Otmar Kloiber ile davanın önceki duruşmasına da katılan Avrupa Hekimler Daimi Komitesi (CPME) eski başkanı Dr. Jacques de Haller, tekrar Ankara’ya gelerek karar duruşmasını da izledi.

rında, “savaş bir halk sağlığı sorunudur” cümlesinin tek başına okunduğunda suç oluşturmadığının şüphesiz olduğu belirtildi. Buna karşın, açıklama hekimliğin mesleğinin evrensel değerlerinden kaynaklanan etik bir ilke olmasıyla değil, açıklamanın yapıldığı tarih ve dönemle ilişkilendirildi. Ayrıca, TTB’nin toplum üzerinde etki alanı geniş olan bir meslek örgütü olduğu tespiti de gerekçeli kararda yer aldı. Kararda, “TTB Merkez Konseyi üyelerinin ‘bilgi birimleri, eğitim seviyeleri, hekim olmaları’ dolayısıyla insan psikolojisinden ve insanın nelerden etkilenebileceği konusunda fikir sahibi olduklarının tartışmasız bir gerçeklik” olarak değerlendirildi ve TTB’nin “etkili bir meslek kuruluşu olması dolayısıyla paylaşımların daha etkili olacağı kaçınılmaz olduğu” sonuç ve kanaatine varılarak hüküm kurulduğu belirtildi.

Suç yok, “algı” ve “kanaat” var

Gerekçeli kararda şöyle denildi:

“Her ne kadar sanıklar paylaşımlarında savaşı bir halk sağlığı sorunu olduğunu gördükleri için bu paylaşımı yaptıklarını belirtmişlerse de sanıkların ısrarlı bir şekilde savunmalarında dayandıkları ‘savaş bir halk sağlığı sorunudur’ cümlesinin tek başına okunduğunda bizatihi herhangi bir suçu oluşturmadığı şüphesiz ise de açıklamanın yapıldığı tarih ve dönem itibarı ile Suriye’de Türkiye Cumhuriyeti tarafından tamamen kendi güvenliğini temin etmek için yapılan hareketin Kürt kökenli vatandaşlarımıza karşı yapıldığı yönünde oluşturulmaya çalışılan algıyı güçlendireceği ve halk arasında toplumsal sorunlara, kin ve düşmanlığa yol açabileceği kanaatine varılmıştır.”

DİSK-KESK-TMMOB’dan destek: TTB’nin yanındayız!

DİSK, KESK ve TMMOB de ortak açıklama yaparak, TTB Merkez Konseyi üyelerine verilen hapis cezalarını kınadı. Cezanın Türkiye’de barıştan yana olan tüm kesimlere verildiğinin belirtildiği açıklamada, “Bizler sadece arkadaşlarımızın haksız yere cezalandırılmasının üzüntüsünü

değil, barış talebinin mahkemeler tarafından bir suç olarak görülmesinin utancını da yaşıyoruz” denildi.

Siyasi iktidarın, TTB’nin tümüyle barışçıl olan açıklamasını, toplumu kutuplaştırmanın ve barış yanlısı kesimleri susturmanın bir aracı olarak kullandığına yer verilen

açıklamada, “Bizler DİSK, KESK ve TMMOB olarak bugüne kadar yanında olmaktan gurur ve onur duyduğumuz Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyeleri ile dayanışmamızı bir kez daha tüm kamuoyuna ilan ediyoruz” ifadelerine yer verildi.

Dünya hekimlerinden tepki

Mahkeme kararının ardından ise Dünya Tabipler Birliği (WMA) ve CPME ortak bir açıklama yaparak kararı kınadı. Ortak açıklamada, CPME Başkanı Prof. Dr. Frank Ulrich Montgomery’nin şu ifadelerine yer verildi:

“Şiddeti kınamak, insan haklarını ve barışı savunmak suç değildir. Mahkeme sonucunu büyük bir üzüntüyle karşılıyoruz ve tıp mesleği etiğine saygı çabalarında Türk Tabipleri Birliği yöneticilerinin yanında olduğumuzu ilan ediyoruz.”

Korkunç bir yargı yanlısı

İnsan Hakları İçin Doktorlar (PHR) da bir açıklama yaparak TTB Merkez Konseyi üyelerine verilen hapis cezası kınadı. PHR’dan yapılan açıklamada, hapis cezasının korkunç bir yargı yanlısı olduğu belirtilerek, mahkeme kararının bozulması ve suçlamaların düşürülmesi istendi.

Tabip odalarından destek:

TTB Merkez Konseyi üyelerine hapis cezası verilen bir ülkede haktan, hukuktan ve adaletten söz edilemez!

Tıp Dünyası
ANKARA

2016-2018 dönemi Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyelerine “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı bir açıklama yapmaları dolayısıyla hapis cezası verilmesi, TTB ve tabip odalarınca protesto edildi. Türkiye'nin dört bir yanından gelen tabip odası başkanları ve TTB Merkez Konseyi üyeleri, 14 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirilen basın açıklamasının ardından, Adalet Bakanlığı'na giderek, mahkeme sürecinde yaşanan hukuksuzluklara ilişkin kaygıları içeren bir dilekçe verdiler.

Basın açıklamasını okuyan TTB İkinci Başkanı Dr. Ali Çerkezoğlu, “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” ve “1 Eylül Dünya Barış Günü” açıklamaları nedeniyle TTB Merkez Konseyi üyelerine hapis cezası verilen bir ülkede haktan, hukuktan ve adaletten söz edilemeyeceğini söyledi.

TTB Merkez Konseyi üyelerine yönelik yargılama süreci hakkında bilgi veren Ali Çerkezoğlu, 3 Mayıs 2019 tarihinde Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen hapis cezalarının başta hekim



camiası olmak üzere tüm kamuoyunun vicdanını yaraladığını, adalet duygusunu zedelediğini ve hukuka olan inancının temelden sarsıldığını kaydetti. Çerkezoğlu, “On binlerce hekimin oyuyla seçilmiş Türk Tabipleri Birliği yöneticilerinin savaş karşıtı ve barış yanlı açıklamaları nedeniyle hapisle cezalandırılması, darbeler dâhil ülkemizin hiçbir döneminde karşılaşılmamış bir utanç

tablosudur” diye konuştu.

TTB yöneticileri olarak bu utancı dünya hekim kamuoyuna, Dünya Tabipler Birliği'ne, ulusal tabip birliklerine ve diğer hekim örgütlerine açıklamadıklarını belirten Çerkezoğlu, “Ülkemizde de başta meslektaşlarımız olmak üzere 82 milyon yurttaşımızdan tek bir kişinin bile bu hukuksuzluğa alışmasını ve bu demokrasi dışı keyfiliği kabullenmesini

istemiyoruz” dedi.

Açıklamanın ardından hep birlikte Adalet Bakanlığı'na giden TTB ve tabip odaları yöneticileri, adaletsiz ve taraflı bir yargı sistemi ile sağlıkta şiddetin engellenemeyeceği, toplumsal barışın sağlanamayacağı, iyi ve onurluk hekimlik yapılamayacağı uyarısını içeren bir dilekçeyi, Adalet Bakanlığı görevlilerine teslim ettiler.

KAMUOYUNA DUYURULUR



Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyelerine verilen cezalar hukuka ve evrensel insanlık değerlerine yöneliktir. Türk Tabipleri Birliği hekimliğin ve insanlığın vicdanı olmuştur.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ

ADANA TABİP ODASI
ADIYAMAN TABİP ODASI
ANKARA TABİP ODASI
ANTALYA TABİP ODASI
AĞRI TABİP ODASI
AYDIN TABİP ODASI
BATMAN TABİP ODASI
BARTIN TABİP ODASI
BALIKESİR TABİP ODASI

BİTLİS TABİP ODASI
BOLU TABİP ODASI
BURSA TABİP ODASI
ÇANAKKALE TABİP ODASI
DİYARBAKIR TABİP ODASI
EDİRNE TABİP ODASI
ELAZIĞ TABİP ODASI
ESKİŞEHİR TABİP ODASI

GAZİANTEP TABİP ODASI
GİRESUN TABİP ODASI
HATAY TABİP ODASI
ISPARTA-BURDUR TABİP ODASI
İSTANBUL TABİP ODASI
İZMİR TABİP ODASI
KIRIKKALE TABİP ODASI
KIRKLARELİ TABİP ODASI

KOCAELİ TABİP ODASI
MANİSA TABİP ODASI
MARDİN TABİP ODASI
MERSİN TABİP ODASI
MUŞ TABİP ODASI
MUĞLA TABİP ODASI
RİZE TABİP ODASI
SAKARYA TABİP ODASI
SAMSUN TABİP ODASI

SİİRT TABİP ODASI
ŞIRNAK TABİP ODASI
TEKİRDAĞ TABİP ODASI
TRABZON TABİP ODASI
URFA TABİP ODASI
UŞAK TABİP ODASI
VAN-HAKKARİ TABİP ODASI
ZONGULDAK TABİP ODASI

Hiçbir mahkeme kararı savaşın halk sağlığı sorunu olduğu gerçeğini değiştiremez!

Tıp Dünyası
HABER MERKEZİ

Türk Tabipleri Birliği (TTB) 2016-2018 dönemi Merkez Konseyi üyelerine hapis cezası verilmesinin ardından, İstanbul Tabip Odası'na düzenlenen basın toplantısına İTO ve TTB yöneticileri ile hekimlerin yanı sıra çok sayıda kurum temsilcisi ve vatandaşlar da destek verdi.

Basın açıklamasını okuyan İTO Başkanı Dr. Pinar Saip "Hiçbir şiddet eylemi ya da çağrısı içermeyen, tam tersine tümüyle barışçıl açıklamalar nedeniyle bir tabip örgütünün yöneticilerini hapis cezasına çarptıran mahkeme kararı, başta Dünya Tabipler Birliği olmak üzere uluslararası tabip örgütlerinin ve kamuoyunun hayret ve şaşkınlıkla izledikleri gibi, sadece Türkiye değil dünya hukuk tarihine de geçmiştir." diye konuştu.

Hiçbir mahkeme kararının savaşın ölümlere, yaralanmalara, hastalıklara ve sakat kalmalara yol açtığı, salgın hastalıklara neden olduğu, savaşlarda milyonlarca insanın öldüğü, başta çocuklar ve kadınlar olmak üzere insan toplulukları üzerinde yıkıma neden olduğu ve bir halk sağlığı sorunu olduğu gerçeğini değiştirmeyeceğini belirten Saip, "Ve hiçbir mahkeme kararı "Savaş bir halk sağlığı sorunudur!" dedikleri için cezalandırılmaya teşebbüs edilen arkadaşlarımızın suçsuzluğu, meşruluğu, haklılığı gerçeğini değiştiremez!" diye konuştu. Saip, ayrıca hiçbir mahkeme kararının hekimleri ve hekim örgütlerini savaşa karşı barışı savunmaktan vazgeçiremeyeceğini vurgulayarak, "İstanbul Tabip Odası olarak ifade ediyoruz ki; barışı savunmak suç değildir, barışı savunduğu için hapis cezasına çarptırılan TTB 2016-2018 dönemi Merkez Konseyi'nin 11 üyesinin her biri ve hepsi, her birimizin ve hepimizin onurudur!" dedi.

Dr. Ali Çerkezoğlu (TTB 2. Başkanı):

"Bu dava Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyelerinin yargılandığı bir dava değildir. Bu dava hekimlerin yargılandığı bir dava da değildir. Bu dava hukuksuzluktan, anti demokratik uygulamalardan, iktidar yandaşlığından nemalanan çok küçük bir azınlık dışında herkesin davasıdır. 'Savaş bir halk sağlığı sorunudur' ifadesinin suç içermediğini burada hekim olanlar zaten bilir, halk sağlığı derslerinde



anlatılır ve sınavda bunun tersi yanıt veren sınıfı geçemez. Açıktır ki söylenen sözden kaynaklı bir yargılama söz konusu değil. Biz buradan ülkemizde demokrasi talep eden herkesi Türkiye'deki yargı sistemini sorgulamaya ve demokratik bir hukuk rejimini inşa etmeye davet ediyoruz."

Dr. Gençay Gürsoy (2002-2006 İTO, 2006-2010 TTB Merkez Konseyi Başkanı):

"George Orwell'ın dediği gibi 'Artık hukuk dışı bir şey yok, çünkü hukuk yok.' Türkiye çok karanlık dönemlerden geçti ve geçiyor. Ben bu süreçlerin en eski tanıklarından birisiyim ama böylesine karanlık bir dönem yaşamadık. Türk Tabipleri Birliği'nin hedef gösterildiği, hacamatçıların kapımızın önünde sloganlar attığı dönemleri de gördük ama hukuğun bu derece yerlerde süründüğü ve bir hükümetin hatta bir kişinin yargı dahil bütün kurumları teslim aldığı bir dönemi yaşamamıştık. TTB 'Savaş bir halk sağlığı sorunudur' dediği için mi mahkûm

oldu? Türkiye'nin dört bir tarafı bu cümleyle donatılmalıdır. Bu dönem uzun süreli ama onurlu bir mücadelenin başlangıcı dönemi olacaktır."

Dr. Özdemir Aktan (2006-2010 İTO, 2012-2014 TTB Merkez Konseyi Başkanı):

"'Savaş bir halk sağlığı sorunudur' sloganı çok güzel bir slogan ve aslında Dünya Tabipleri Birliği'nin bir sloganıdır. Benim dönemimde, benden önceki ve sonraki dönemlerde aynı başlıkla birçok bildiri yayımlandı, bu sözü defalarca pankartlara yazıp alanlara çıktık, o zaman suç sayılmıyordu ama bugünlerde suç sayılmaya başlandı. Merkez Konseyi üyelerimizin, barış akademisyenlerinin, cezaevlerindeki belediye başkanlarının, siyasetçilerin ve gazetecilerin ödediği bedellerin bu mücadeledeki yeri unutulmayacak ve geleceğimizde bunların hepsinin önemli bir yeri olacaktır."

Dr. Raşit Tükel (2016-2018 TTB Merkez Konseyi Başkanı):

"Bizim iki bildirimiz yargılandı ama daha çok 'savaş halk sağlığı sorunudur' bildirimiz öne çık-



tı. Diğer bildirimiz ise 1 Eylül 2016 Dünya Barış Günü'nde yayınladığımız bir bildiri idi. Bu bildirin sonu da şöyle bitiyordu; 'Bu ülkede barış içinde yaşamamız mümkün...' Biliyorsunuz yargılanmamız sonucunda bize isnat edilen suçlama 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek'. Barış içinde bir arada yaşamının mümkün olduğunu ifade eden bir bildiri ve barışı savunan, savaşı bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlayan bir bildiriyle böyle bir sonuca hangi yollarla, hangi akıl yürütmelerle hangi hukuksal değerlendirmelerle gidilebilir? Bu herkes için şaşırtıcı ve anlaşılması zor bir süreç oldu. Bugün sadece Türk Tabipleri Birliği'nin başına gelmiş olan bir durumla karşı karşıya değiliz. Bütün toplumun karşı karşıya olduğu bir tehdit karşısında Türk Tabipleri Birliği'nin payına düşen bir süreç var. Bu süreçte payımıza düşeni hekim olarak meslek örgütü olarak sonuna kadar savunacağız ve bu davadan haklı olarak, doğruları savunmuş olarak çıkaracağız."



TTB Yüksek Onur Kurulu'ndan hapis cezası kararına tepki:

TTB Merkez Konseyi üyeleri onurumuzdur!

TTB Yüksek Onur Kurulu, hapis cezası kararının ardından 2016-2018 TTB Merkez Konseyi üyelerine destek açıklaması yaptı. TTB Merkez Konseyi'nin açıklamasının suç olmadığına yer verilen açıklamada, "Meslektaşlarımızın hem birer onurlu hekim, hem bir meslek kuruluşunun yöneticisi olarak görevlerinin ve topluma karşı sorumluluklarının gereğini yerine getirmiş olduklarını kamuoyuna duyuruyoruz" denildi.

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yüksek Onur Kurulu, 2016-2018 TTB Merkez Konseyi üyelerine "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklama dolayısıyla hapis cezası verilmesine tepki gösterdi. TTB Yüksek Onur Kurulu'ndan yapılan açıklamada, "TTB Merkez Konseyi üyesi meslektaşlarımız, hem birer onurlu hekim, hem bir meslek kuruluşunun yöneticisi olarak, görevlerinin ve topluma karşı sorumluluklarının gereğini yerine getirmişlerdir. TTB Merkez Konseyi üyeleri onurumuzdur" ifadelerine yer verildi.

TTB Yüksek Onur Kurulu üyeleri Dr. Ahmet Etit, Dr. Ali Özyurt, Dr. Derya Pekbayık, Dr. Hafize Öztürk Türkmen, Dr. Naki Bulut, Dr. Şemsettin Koç, Dr. Taha Karaman'ın imzasıyla yapılan açıklamada, tarihin her döneminde ve dünyanın her yerinde hekimlerin birincil

görevinin yaşama saygı göstermek olduğu ve oluşturdukları ortak ilkelerle savaşa karşı barışı, ölüme karşı yaşamı savundukları vurgulandı. Açıklamada hekimliğin evrensel ilkeleriyle ilgili olarak şu noktalara dikkat çekildi:

- Dünya Tabipler Birliği'nin (DTB) ve ulusal tabip birliklerinin tıp etiği alanındaki bildirgelerinde, hekimlerin mesleki faaliyetleri sırasında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Cenevre Sözleşmesi ile Ek Protokolleri başta olmak üzere insan hakları alanındaki uluslararası sözleşmelere, uluslararası insan hakları hukukuna ve evrensel meslek etiği ilkelerine bağlı kalacakları belirtilmiştir.

- DTB'nin 'Silahlı Çatışmalarla İlgili Tutum Belgesi'nde yer alan "Hekimler ve ulusal tabip birlikleri savaşın insani açıdan yol açacağı sonuçlar konusunda hükümetleri ve devlet dışı aktörleri uyarmalıdır" ifadesi, konuyla ilgili evrensel ilkeyi ve meslek örgütlerinin sorumluluğunu açıklıkla ortaya koymaktadır.

- Bu bağlamda "hekimlerin silahlı çatışmaların başlatılması ya da sürdürülmesiyle ilgili kararlarında; siyasetçilerin, hükümetlerin ve güç sahibi başka kesimlerin bu kararların sağlık dahil çeşitli alanlarda yol açabileceği sonuçların farkında olmaları için çalışmalarını gerektiği" vurgulanmaktadır.

- Aynı tutum belgesinde "Silahlı çatışma, kişilerin ve toplulukların sağlığına olduğu kadar sağlık tesisleri, konut, içme suyu şebekeleri ve kanalizasyon dâhil kritik altyapılara da zarar verir. Ayrıca çevresel bozulmaya yol açar. Kritik önem taşıyan altyapının bu şekilde tahribi malnütrisyonla birlikte örneğin kolera ve tifüs gibi suyla geçen enfeksiyon hastalıklarına neden olabilir. Savaş hali aynı zamanda fabrikalar ve üretim merkezleri, tarım dahil olmak üzere çalışma yaşamıyla ilgili altyapıyı da tahrip eder" denilmekte ve savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğu dile getirilmektedir.

- Meslek etiği ilkelerini barındıran en temel metinlerden birisi de "Hekim Andı"dır. Hekimler göreve başlarken "hekimlik mesleğinin onurlu ve saygın geleneklerini koruyup geliştireceklerine, tıbbi bilgilerini hastaların yararı ve sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için paylaşacaklarına, tehdit ediliyor olsalar bile tıbbi bilgilerini insan haklarını ve bireysel özgürlükleri çiğnemek için kullanmayacaklarına" and içmektedirler.

- Mesleki denetim kapsamında tıbbi etik ihlal iddialarını değerlendirerek işlem yapmaya yetkili Yüksek Onur Kurulu üyeleri olarak, mesleki değerlerine sıkı sıkıya bağlı olan 2016-2018 dönemi TTB Merkez Konseyi üyesi meslektaşlarımızın yaptığı açıklamaların suç olmadığını bilakis hem birer onurlu hekim, hem bir meslek kuruluşunun yöneticisi olarak görevlerinin ve topluma karşı sorumluluklarının gereğini yerine getirmiş olduklarını kamuoyuna duyuruyoruz.

DTB ve CPME'den dünya hükümetlerine çağrı, AB liderlerine açık mektup:

TTB yöneticilerine yönelik hapis cezaları kınanmalıdır!

Tıp Dünyası
ANKARA

Dünya Tabipler Birliği (DTB) ve Avrupa Hekimler Daimi Komitesi (CPME), tüm dünya hükümetlerini 2016-2018 dönemi Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyelerine "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın açıklaması dolayısıyla verilen hapis cezalarını kınamaya çağırdı. DTB ve CPME'den Avrupa Birliği liderlerine gönderilen ortak açık mektupta da, bu protesto çağrısına destek vermeleri istendi.

DTB Genel Sekreteri Dr. Otmar Kloiber, TTB'nin 11 eski yöneticisinin savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğunu söyledikleri için 39 aya varan sürelerle hapse gönderilmesini bir "skandal" olarak nitelendi. Kloiber, "Açıklama doğrudan DTB'nin etik ilkeleri doğrultusundadır

ve hekimlerin yaşamlarını insanlığın hizmetine adanmalarını gerektiren Hekimlik Andı'na uygundur. Bu açıklamayı "terör örgütlerinin propagandası" olarak nitelendirmek, ifade özgürlüğü ilkesiyle alay etmektir. Bütün dünya liderlerini TTB yöneticilerine yönelik bu utanç verici tutumu kınamak için bize katılmaya çağırıyoruz. Adalet, onların bu haksızlıktan derhal kurtulmalarını gerektiriyor." dedi.

CPME Başkanı Prof. Dr. Frank Ulrich Montgomery ise TTB'nin açıklamasının suç oluşturmadığını ve tıp mesleğinin etiğiyle tam bir uyum içinde olduğunu söyledi. Montgomery, "Türk yetkililere taciz ve sindirme girişimleri dâhil olmak üzere TTB Merkez Konseyi üyelerine yönelik tüm suçlamalara son vermeleri çağrısında bulunuyoruz. Türkiye Hükümetini de sağlık hakkı, örgütlenme ve ifade özgürlüğü dâhil olmak üzere insan

hakları alanındaki yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmeye çağırıyoruz." dedi.

AB liderlerine ortak açık mektup

DTB ve CPME yöneticileri ayrıca, Avrupa Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker, Avrupa Parlamentosu Başkanı Antonio Tajani, Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk, Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini ve Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjørn Jagland'a ortak açık mektup gönderdi. Söz konusu davanın Türkiye'de yetkili mercilerin TTB'yi hedef alan saldırılarından biri olduğuna dikkat çekilen mektupta, DTB ve CPME'nin durumu başından bu yana izlediği bilgisine yer verildi.

Tıp etiğini savunan, sağlık hizmetlerinin

herkes için erişilebilir olmasını öngören TTB'ye desteğini tekrar tekrar dile getirdiğine yer verilen mektupta, dava sonucunun ise bu temel ilkelere karşı duruşun daha da tırmanmasının bir işareti olduğu kaydedildi. Mektupta, hem CPME'nin hem de DTB'nin üyesi olan TTB'nin, tüm hekimler ve hekim örgütleri gibi şiddeti kınama, savaşların ve silahlı çatışmaların kısa ve uzun dönemdeki ağır sonuçları konusunda uyarılarda bulunma görevi bulunduğu vurgulandı. Mektupta şöyle denildi:

"Türkiye'deki AB delegasyonu ile yararlı görüş alışverişimizi sürdürürken en yüksek siyasal düzeyde ivedilikle harekete geçilmesini gerekli görüyoruz. Dolayısıyla sizlere, Türk yetkililerle her tür temasınızı kullanarak tıp etiğine ve insan haklarına koşulsuz saygı zorunluluğunun altını çizmeniz için başvuruyoruz."

Sağlıkta şiddette yeni aşama!

Tıp Dünyası
ANKARA

Hasta yakını tarafından tehditlere maruz kaldığı bildirilen İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Selami Çağatay Ünal'ın üniversitedeki odası kundaklandı. 12 Mayıs 2019 tarihinde meydana gelen olayın ardından açıklama yapan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi, sağlıkta şiddetin boyutunun hastaneleri yakma aşamasına geldiğini belirterek, çok acil önlemler alınması gerektiğinin de bir göstergesi olduğu kaydedildi. TTB'nin açıklamasında, "Söyleyecek sözümüz kalmadı" denildi.

Benzeri bir olay, 14 Haziran 2018 tarihinde Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yaşanmış; 4 kişinin öldürüldüğü, 9 kişinin yaralandığı silahlı bir saldırının, daha sonra hastanede devam etmesi, ölüm ve yaralanmaların bir kısmının hastane

içinde meydana gelmesi dolayısıyla, Tıp Dünyası'nda sağlıkta şiddetin "yeni boyutunun tehlike çanları" olarak nitelenerek, şöyle değerlendirilmiştir:

"Bu olay, sağlıkta şiddetin yeni bir boyutunun tehlike çanları gibi... Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın uygulanmaya başlamasından bu yana giderek artan şekilde karşılaştığımız, hasta ve/veya hasta yakınlarının, uygulanan sağlık politikaları nedeniyle yaşadığı aksaklıkları, karşısındaki gördüğü ilk muhatap olarak hekime ya da sağlık çalışanına yönelttiği "spontan" şiddetten farklılık gösteriyor. Daha organize olması, adresi belli bir yer olarak hastanenin seçilmesi, bir hedef seçilmesi, sağlık kurumunun, sağlık çalışanlarının ve hastaların güvenliğinin bütünüyle ayaklar altına alınması gibi özellikler taşıyor. Doğrudan sağlık hizmetinin sunulduğu alana bir saldırı söz konusu."



Sağlık kurumları, personeli ve hizmetleri dokunulmazdır

"Sağlık kurumları, personeli ve hizmetleri her şart ve hâlde dokunulmazdır. Sağlık Bakanlığı sağlık kurumlarının, sağlık personelinin ve sağlık kurumlarında bulunan hastaların güvenliğini sağlamak zorundadır. Sağlık hizmetini aksatacak her tür tehdide karşı gerekli önlemler alınmalı; cezasızlık önlenmelidir. Daha

önemlisi, bu tür saldırılar normalleştirilmemeli, kanıksanmamalıdır. Sağlık Bakanlığı ve iktidar, mevcut sağlık politikalarını gözden geçirmeli, sağlık hizmetlerinin, personelinin ve kurumlarının korunması konusunda yasalardan ve uluslararası belgelerden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeli, hastanelerin güvenli çalışma ortamı haline getirilmesi için gereğini yapmalıdır."

Dr. Kamil Furtun anıldı

Tıp Dünyası
HABER MERKEZİ

29 Mayıs 2015 tarihinde Samsun'da görev yaptığı hastanede uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitiren Dr. Kamil Furtun, aramızdan ayrılışının dördüncü yılında meslektaşları tarafından anıldı.

Dr. Kamil Furtun'u anma amacıyla Samsun Tabip Odası'na düzenlenen anma programı, 29 Mayıs 2019 günü saat 11.30'da Furtun'un Samsun Asri Mezarlığı'ndaki mezarı başında düzenlenen etkinlikle başladı. Saat 12.30'da ise Dr. Kamil Furtun Göğüs Hastalıkları Hastanesi bahçesinde anma töreni ve basın açıklaması gerçekleştirildi.

Basın açıklamasını okuyan Samsun Tabip Odası Başkanı Dr. Murat Erkan, sağlıkta şiddetin geldiği noktada artık sağlık kurumlarının, ASM'lerin, hastanelerin hayati tehdit içeren yerler haline geldiğini belirterek, bu ortamın sorumlusu olanların ise söz söylemekten öteye geçemediklerini kaydetti. Sağlıkta Dönüşüm Sistemi'nin artık tıkan-



diğini, hizmet alan ve sunanlar için artık işin içinden çıkılmaz bir hal aldığı belirten Erkan, "Günde altı bin hastanın girip çıktığı bir hastane, beş-on dakikada randevu veren bir sistem ve bunda ısrar eden bir anlayış çözüm değil şiddet üretmektedir. Kamu sağlık hizmetlerinin popülist bir anlayışla yürütüldüğü bu düzenin peşine olsa olsa dün de olduğu gibi yine şiddet gelecektir" diye konuştu.

Erkan, sağlıkta şiddetin önlenmesine yönelik olarak TTB tarafından hazırlanmış olan yasa

tasarısının bir an önce yasalaşması, hastane güvenlik sistemlerinin TTB ve tabip odalarının görüşleri alınarak yeni baştan oluşturulması, en üst düzeyden başlanarak, her alanda şiddet dilinin terk edilmesi ve sağlık çalışanlarına bugüne kadar yapıldığının aksine hak ettikleri pozitif ayrımcılığın uygulanması gerektiğini söyledi.

Anma etkinliklerine Dr. Kamil Furtun'un eşi Funda Furtun ile Samsun Tabip Odası yöneticilerinin yanı sıra çok sayıda hekim ve sağlık çalışanı katıldı.

TTB Halk Sağlığı Kolu'ndan Göçün Sağlık Boyutu ve Göçmenlerin Sağlığı Kursu

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Halk Sağlığı Kolu tarafından 11-12 Mayıs tarihlerinde Ankara'da halk sağlığı uzmanlık öğrencilerine yönelik "Göçün Sağlık Boyutu ve Göçmenlerin Sağlığı" kursu düzenlendi. Türkiye'nin farklı bölgelerindeki üniversitelerin tıp fakültelerinde halk sağlığı uzmanlık eğitimi almakta olan 20'den fazla hekim toplantıya katıldı.

İki gün süren kursun açılışında TTB Merkez Konseyi Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz, günümüzde göçlerin en önemli nedeninin savaşlar ve çatışmalar olduğunu, hekimlerin her zaman savaş ve savaşın neden olduğu sorunları dile getirmekle sorumlu olduğunu dile getirdi. Sadece Suriye'de yaşanan savaşta yaklaşık 7 milyon insanın ülkeyi terk etmek zorunda kaldığını ve bunların

çoğunun Türkiye'ye geldiğini belirten Dr. Yılmaz, hekimlerin mesleklerini icra ederken göçmenlerle karşılaştıklarını, onların sorunlarına doğrudan tanık olduklarını ve bu nedenle de TTB'nin göçmenlerin sağlığına yönelik çalışmalarını belirtti. Dr. Yılmaz, Suriye'den gelen hekimlerin Türkiye'deki sağlık sistemine entegrasyonunun yetersiz olduğunu ve diploma denklik süreçlerinin de hâlâ tamamlanmadığını kaydetti.

Dr. Öğretim Üyesi Yeşim Yasin ve Dr. Deniz Mardin'in yürütücülüğünü yaptığı kursta hem sivil toplum hem de akademi alanından konuşmacılar yer aldı. Göç tarihi, uluslararası mevzuatlar, göç sosyolojisi ve politik dinamikler üzerine yapılan sunumlarla başlayan programın ilk gününde istatistiklerle göçmenlerin durumu, göçmen sağlığı, toplumsal cinsiyet bakışıyla göç ve kadın sağlığı konularında oturumlar yapıldı.

Sağlıkta şiddete sessiz kalma!

Türk Tabipleri Birliği (TTB), 17 Nisan 2012'de bir hasta yakını tarafından görevi başında katledilen Dr. Ersin Arslan'ın ölüm yıldönümü dolayısıyla tüm yurttaki uyarı eylemleri yaptı. Başta, Dr. Ersin Arslan'ın katıldığı Gaziantep olmak üzere Ankara, İstanbul, Samsun, İzmir, Adana, Antalya, Antakya, Aydın, Balıkesir, Batman, Bursa, Çanakkale, Diyarbakır, Eskişehir, Giresun, Hatay,

Kocaeli, Manisa, Mersin, Muğla, Samsun, Şanlıurfa ve Tekirdağ'da Tabip Odaları'nın öncülüğünde gerçekleştirilen etkinliklerde Dr. Ersin Arslan ölümünün 7. yılında anıldı ve sağlıkta şiddete karşı sessiz kalınmaması istendi. Açıklamalara, sendikalar, demokratik kitle ve meslek örgütlerinin temsilcileri ile milletvekilleri de destek verdi. Etkinlikler kapsamında ilk olarak sabah saatlerinde

tüm sağlık kurumlarında, görevi başında öldürülen tüm hekimler anısına 1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Öğle saatlerinde ise kentlerin tabip odalarıyla belirlenen yerlerinde basın açıklamaları gerçekleştirildi. Basın açıklamalarında bir kez daha 17 Nisan'ın Sağlıkta Şiddetle Mücadele Günü olarak kabul edilmesi ve TTB'nin önerisi olan Sağlıkta Şiddet Yasası'nın bir an önce çıkarılması istendi.

